

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1904 november 18-án d. u. 4 órakor. A közgazdasági szakosztály ülése.
" " 22-én d. u. 4 órakor. Inségi bizottság ülése.
" " 23-án d. u. 4 órakor. Tanácsülés.
" " 29-én d. u. 4 órakor. Földmívelési és növénytermesztési szakosztály ülése.

Fölhívás az OMGE. tagjaihoz.

Az OMGE., valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége folyó évi december hó 8. és 9. éj tartják évi rendes közgyűlést. Ertesítem a t. tag urakat, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter ur. Ónagyméltóságának engedélye folytán a m. kir. államvasutak vonalain alsóbbfokú kedvezményes jeggyel utazhatnak és pedig I. osztályban a II. osztály, II. osztályban III. osztály jeggyel; akik tehát ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, mielőbb jelentkezzenek az OMGE. titkári hivatalánál a felszálló állomás megjelölése és a jegy elküldésére szolgáló 10 filléres válaszbélyeg csatolása mellett. Igazgató.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya

1904. évi november hó 18-án (pénteken), d. u. 4 órakor, a Köztelek székház (Köztelek-utca 8. szám) elsőemeleti tanácstermében tartandó ülésére.

Tárgy:

1. A kartellszerződésekről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Zselénski Róbert gróf s. k. sz. o. elnök.

A szakosztályi üléseken az OMGE. tagjai részt vehetnek.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelési és növénytermesztési szakosztálya 1904. évi november hó 29-én (kedden) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Főtárgyak:

1. Szakosztály megalakítása, elnök s két alelnök választása, bizottságok megalakítása.
2. „Mi a tanulság az idei szárazságból.” Előadó: Cserhádi Sándor.
3. Javaslat gőzkeszövetkezetek létesítésének előmozdítása tárgyában.

Forster Géza s. k. igazgató.

A szakosztályi üléseken az OMGE. tagjai részt vehetnek.

Pályázati hirdetés.

A néhai Csáky Petronella grófnő által magyarországi gazdasági tanintézeteken tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból négy egyenként 600 koronás ösztöndíjra a jövő 1904—1905. tanévre ezennel pályázat hirdetik.

Ezen ösztöndíjakra első sorban a teljesen árva, ilyenek hiányában pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve folyó évi november hó 20-ig bezárólag a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia vagy a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál nyújthatják be.

Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe vételnek nem fognak. Budapest, 1904. évi október hava.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Alföldi gazdálkodás.

A „Köztelek” 87. számában Berger Károly ur az Alföld mezőgazdaságát ismerteti meg. Lehetős sötét színezéssel. Kevés az állat, kevés a takarmány és a trágya, silány a talajművelés, éppen nem változatos a növénytermesztés, ez az összefoglalása Berger ur cikkének. Ki merné tagadni, hogy az Alföld jelentékeny részére teljesen reá illik ez az éppen nem dicserő ismertetés. Nem az egész Alföldre, hanem annak — sajnos — jelentékeny részére, mert azért az Alföldön is vannak igen jól kezelt gazdaságok és azok száma évről-évre növekszik, de csakis a nagy- vagy legfeljebb a középbirtokon. A kisbirtokos gazdálkodásában a haladás alig tapasztalható.

Nekem alkalmam van az alföldi gazdálkodást évről-évre igen közelről megfigyelhetni és látni, hogy sok másképpen van ott, mint ahogyan lennie kellene. Sokat gondolkodtam, ismételtlen irtam is már arról, hogy miképpen lehetne ezen segíteni. Éppen ezen okból nagy érdeklődéssel kezdtem olvasni Berger ur cikkét, mert azt hittem, hogy nem szorítkozik a bajok, a hibák konstataására, hanem reá mutat arra is, hogy mi módon lehetne a bajokat orvosolni, ezt azonban nem tette, amit igazán sajnállok.

Nem kívánok polemizálni, de ha már e tárgy szavát tétetik, hozzá akarok szólni, mert az, hogy miképpen gazdálkodnak az Alföldön, nem egyedül az alföldi gazdák dolga, gondja. Azt a vidéket leginkább magyarok lakják és az, hogy a magyar nép boldogul-e az öröklött földön, vagy pedig eladva azt idegennek, átvándorol Amerikába, kell, hogy minden magyar embert érdekeljen és ezért csudálkozom azon, hogy az Alföld mezőgazdaságának jövőjéről oly ritkán esik szó.

Azt mondja Berger ur, hogy az alföldi gazdálkodás irányváltásának tizenkettedik órája elérkezett, ebben teljesen igazat adok neki. A kiadások egyre nagyobbak, a jövedelem folyton kisebb lesz, leginkább azért, mert a kimeríthetlenség vélt alföldi talajok a mostani gazdálkodásnál egyre kevesebbet teremnek. Változtatni kell tehát a gazdálkodási rendszeren, jobban kell művelni a talajt, a terület

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona osztály. Vetőmag osztály. Gép osztály.
Erőtakarmány osztály. Gazdasági anyag osztály. Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály. Borgazdasági osztály. Dijszabási osztály.

Alaptőke: 531,200 kor. Tartalékalap: 220,000 kor. Forgalmi visszatérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

Az 1904. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

== Egyéb idény-árjegyzékeink a következők: ==
Tavaszi és őszi mag-árjegyzék. — Tavasz anyag- és gép-árjegyzék. — Tavasz szőlő- és kertmívelési árjegyzék. — Szüreti és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetségbe való belépés áldozattal nem jár. Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. Nyomatványokat szívesen küldünk.

Mai számunk 16 oldal.

$\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{6}$ -át évente meg kell trágyázni és akkor növekedni fog a termés, amint azt más vidékek példája bizonyítja. Itt van például Moson-megye, ezelőtt 10 évvel a kisgazdák kizárólag csak szemtermesztéssel foglalkoztak, amióta a szarvasmarha-egyesület, vagyis inkább Ujhelyi Imre egyik tejszövetkezetet a másik után létesítette, fellendült a takarmánytermesztés és ezzel együtt a szemtermések növekedtek. Csak hogy ezt a megyében, nemkülönben az ország sok más részében könnyebb megvalósítani, mint az Alföldön.

Elképzelhető, hogy az alföldi gazdák csupa indolenciából nem térnek át az okszerűbb gazdálkodásra. Indolens gazda mindenütt akad, de az alföldi gazdák összességét indolenciával csak az vádolhatja, aki őket közelebbről nem ismeri.

Az alföldi rossz gazdálkodásnak tulajdonképpen és főoka a tanyarendszer, amíg ezen változtatva nem lesz, addig hiába beszélünk, írunk arról, hogy gazdálkodjanak jobban, azt tenni nem fogják, mert nem képesek rá.

Azon időben, midőn török, tatár folyton zaklatta az Alföld népét, nagyon természetesen egyes központokba huzódott a lakosság, amelyekből fejlődtek az alföldi népes nagyközségek, aránytalanul nagy határral, miután pedig a községből a távolfekvő földeket csak nagy idővesztéssel lehet munkálni, keletkeztek a tanyák. A tanyai gazdálkodás nem volna rossz, ha a birtokos a tanyán élne, ott volna egész állatállománya és ott élne a szükséges munkásszemélyzet. Az Alföldön divó tanyarendszerről azonban csak legfeljebb a tanyás él egész éven a tanyán, a gazda csak a nagy munka idejében jön a tanyára, különben pedig a városban lakik, ott van lova és egyéb állata is.

Képzhető-e ezen rendszernél nem mondom belterjes, de csak okszerű gazdálkodás is. Haszonállatot a tanyán nem tartanak, de nem is tarthatnak, igas állapot az év egy részében van csak a tanyán, az ezek után származó trágya aránytalanul kevés. A városi istállókból kikerülő trágyát, ha el nem adják, megkapják a közeli földek, a tanyára kifuvarozni nagy idővesztésbe kerülne, takarmányt a tanyán csak annyit természet, hogy a nyári időszakban ott levő igasállatoknak legyen és hogy a nagy utat ne kelljen gyakran megtenni, a természetet a lehetőségig egyszerűsíti. Amint nem természet takarmányt, mert nincs mivel feletetni, nincs módjában azt haszonnal értékesíteni, éppen úgy nem természet oly növényeket, melyek sok kezi munkát kívánnak, mert hiányzik a munkáskéz, a városokban talán volna ugyan elég, de a távoli tanyákra csak nagy idővesztéssel jöhet, ezáltal a különben is drága napszám megfizethetlenné válik.

Az elmondott okokból természet az alföldi gazda főleg csak búzát és kukoriczát. Aratás idején kimegy a tanyára s ott marad a buza elvetéséig, tavasszal csak a tengeri vetésekor van odakünn. Addig, amíg a talajok trágya nélkül is jól teremtek, ment ez a gazdálkodás, jövedelmező volt, de ma már vajmi kevés hasznót hajt és csak az alföldi nép igénytelensége teszi lehetővé, hogy úgy ahogy meg tud élni a csekély jövedelemmel.

A mostani állapotokon csak két módon lehet segíteni: a nagyközségeknek átalakításával kisközségekké, hogy a községből lehessen a földeket úgy mint más vidékeken megmunkálni, vagy pedig a tanyákat átalakítani a gazdáknak állandó lakóhelyükké.

Tudom jól, hogy mind a két mód megvalósítása sok nehézségbe ütközik, de nézetem szerint mindaddig, míg ez meg nem történik, ne várjuk az alföldi gazdálkodás lényeges javulását. Igen örülnék, ha ezen nézetem helytelenségét valaki megegyeztetné, nemkülönben annak, ha minél többen hozzászólnának a kérdéshez.

Cserháti Sándor.

Jövő gazdálkodásunk képe.

Nagy Dezső műgyetemi tanártól a fenti cím alatt egy hangulatteljes cikket közöl a „Magyar mérnök- és építész-egyesület értesítőjé”-nek november hó 6-án megjelent 35. száma. Rendkívüli érdekessége és jelentősége folytán e közleményt az alábbiakban ismertetjük:

A cikkirő a hegyekről leözlő vízmennyiségek fölfogása és raktározásával kívánja a magyar folyamrendszer viszonyokat szabályozni. Ez tenné lehetségessé a folyók és folyamok vízmennyiségének szabályozását, az áradások veszélyeinek elhárítását, a fölvidéken tógazdaságok létesítését, az alföldi árterek legteljesebb mérvű kihasználását és végül ami a földolag, az Alföld rendszeres öntözését. Tagadhatatlanul gyönyörű perspektívái egy nagyobb arányú technikai műveletnek és nem is kivihetetlen, mert hasonló természetű alkotások Poroszországban és Egyiptomban már létesítvék.

A vizek raktározása tehát egy nagyszabású indítvány, mezőgazdasági termelésünk fokozására. Nagy és alaposan megfontolandó kérdés azonban, hogy minő áldozatokkal volna az megvalósítható és hogy ez áldozat terhei milyen arányban fognának megtérülni a hajózás kifejlesztése és a mezőgazdasági természet fokozásának eredményeiben? Előirányozhatjuk-e teljes biztossággal az óriási alkotás költségeit és bizhatunk-e annak előírás szerinti megbízható keresztülvitelében? Mert utóvégre is az elemi erőkert nagyon könnyű leküzdeni papíroson, ahol tetszés szerinti számtömegeket mozgósíthatunk, de nehéz a valóságban, ahol egy elhibázott számítás, avagy csak a védőintézkedések elmulasztása is, az egyes völgyzáró gátak elszakadását és ezzel egész vidékek katasztrófális jellegű pusztulását okozhatja.

Kétségtelen, hogy az ily természetű rizikó minden nagyobb szabású műszaki alkotás természetes folyamánya, amelylyel jó előre számot kell vetnünk már csak azért is, mert sehol nagyobb tévedések nem fordulnak elő, mint a pozitív számokkal dolgozó technikai műveletekben. Am megfontolandó az is, hogy időszerű-e e nagyszabású tervezet mostani keresztülvitelére és hogy van-e ma a nemzetnek elegendő anyagi és erkölcsi ereje e terv megvalósításához?

Nagy Dezső tanár ugyanis völgyzáró gátak építésével kívánja felfogni a hegyvidéken keletkező vizeket és szabályozni azoknak a folyók és folyamokba való ömlesztését. E célra

legendőnek tartja a 80,000 □-kilométer magyarországi hegyvidék egy százalékát, vagyis 800 □-kilométer vízraktározási völgyterület elzárását. t. E 800 □-kilométer = 80,000 hektár terület kisajátítása csak 500 koronával számítva is 40 millió koronába kerülne. Ehhez járulna az óriási zárgát- és zsilipépítési költség, amelyet a cikkirő meghatározatlan számú milliókban irányoz elő, de amely a mi számításunk szerint okvetlenül meg fogja haladni a terület beszerzési költségeit.

Eltekintve tehát az öntöző-csatornák berendezésének költségeitől, csak a vízraktározás céljából is legkevesebb száz millió befektetésről van szó. Ez óriási befektetés ugyan magában véve csekélység egy nemzet közgazdasági fejlesztésének érdekében, föltételezve, hogy annak hasznai csakugyan a kilátásba helyezett mértékben fognának érvényesülni. De ez ismét oly nagy kérdés, amelyet csak az összes illetékes tényezők dönthetnének el alapos tanulmányozás útján és vállalhatnának az eredményekért erkölcsi felelősséget.

Tisztán mezőgazdasági szempontból tekintve e dolgot, mi nem annyira a piaci növények, mint inkább az Alföld takarmánytermesztésének fokozásában mérlegeljük annak nagy jelentőségét, mely az alföldi gazdákat az erőteljesebb trágyázásra s így az olcsóbb termésre képesíti. Éppen ebből kifolyólag föltétlenül elismerjük e vízraktározási és öntözési tervek kiváló nemzetgazdasági jelentőségét, de szükségesnek tartjuk, hogy lehetőleg e terv kivitele előtt, vagy legalább is azzal egyidejűleg fokozott termelésünk megfelelő értékesítéséről is gondoskodás történjék. Mert a termelés fokozására irányuló ily óriási befektetések csak a szükséges befogadó piacok biztosításával létesíthetők. E piacok biztosításának mefelelő elsősorban a kedvező kereskedelmi szerződések, amelyekkel természetesen e közlemény keretében nem foglalkozhatunk. Másodsorban az olcsó szállítás fokozása, a csatornahálózatok létesítésével, amelyek létesítését azonban éppen Nagy Dezső tanár terve tetemesen megkönnyíti.

Az elmondottak következményeképpen, bár elismeréssel fogadjuk és méltatjuk a nagy tudású műgyetemi tanár javaslatát és elismerjük annak nevezetes közgazdasági jelentőségét: nagyon is érdemleges tárgyalásokon alapuló megfontolás tárgyává kívánnók azt tenni és e tárgyalások megindításához előfeltételnek tartjuk, hogy a t. cikkirő, ha nem is részletes, de legalább is hozzávetőleges tervezet és költségvetéssel okolná meg már előzetesen javaslatát.

M. T.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Apróságok az állattenyésztés köréből.

(Takarmányhiány. — Tőzegalom. — Német alaposág.)

Augusztus végén, szeptember elején valóban kétségbejítő időket éltünk. A folyton tartó szárazság, a nem enyhülő forróság kiperzsett

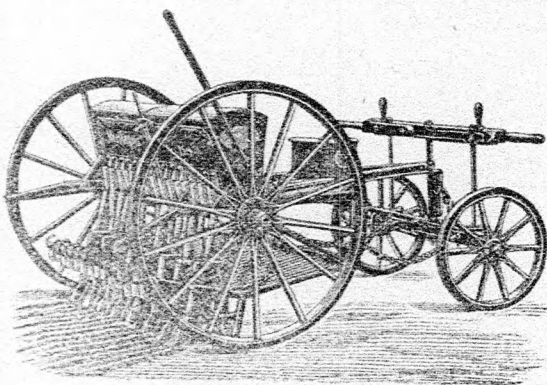
minden let sem l nyunknak. s oly ala adás is le élelmesek lelésre sz dolog s e Szerencsés a hosszú tette állat fától, mel volna igé mindig du kezésére idő, midő szorulni csaknem érkeznek általán trófától alomhiány dalomra kétségbee amely áll hetetlené tessel, al szabb es leg ahogy legalább e eddigi kif feljogosít.

Léve aktuális l anyaggal valaha vo kétségen félék, leg télen tak igazán es s így a is nagyo nálatni, Nem lesz vonatkozó adandó a vehessük.

Az sorban is nak, földé lennie. Ha egyike, m vességet sulya, s e tartja, az és puháva ben mind almozó tőzeg térf zásra, me föld és h körülbelül áru az al nyeknek ha a 10,0 fenntebb legkitünő nyen ki l tőzeggyár

GRAT

Jutányos arak! Kedvező feltételek!

Budapest, Gyártelep: Váci-ut 19. sz.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja legujabb

„MEZŐHEGYES” tolórendszerű sorvetőgépeit

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket és eszközöket, kizárólag csakis a legjobb minőségben.

minden leelőt s már-már azt hittük, hogy fellet sem leszünk képesek kitelelni állatállományunknak. Az árak pedig hanyat-homlok estek s oly alacsony nivóra süllyedtek, hogy az eladás is lehetetlenné vált, amely körülményt az élelmesek ki is aknázták s felébe vállaltak teletésre szarvasmarhát, ami nálunk hallatlan dolog s emberemlékezet óta elő sem fordult. Szerencsénkre a dolog lényegesen változott; a hosszú és rendkívül kedvező ősz megmentette állattenyésztésünket egy olyan katasztrófától, melynek kiheverése évtizedeket vehetett volna igénybe. Amidőn e sorokat írjuk, még mindig duz legelő állatállományunk rendelkezésére s remélhetőleg még távol áll az az idő, midőn teljesen istállóra fognak állataink szorulni s ennek következtében az ország csaknem minden részéből megnyugtató hírek érkeznek arról, hogy a takarmányhiány egyáltalán nem oly nagymérvű, hogy katasztrófától lehetne tartanunk s legfeljebb az alomhiány oly nagyfokú, hogy némi aggodalomra okot ad, ami azonban távolról sem kétségbeesítő, s nem olyan fontos tényező, amely állatállományunk megapasztását elkerülhetetlenné tenné. Egy kis lombalomgyűtéssel, alomtőzegvásárlással, avagy a legrosszabb esetben homokalommal majd csak valahogy kihuzzuk aratásig, amely remélhetőleg ugy magban, mind szalmában kedvező lesz, legalább a hosszú és kedvező ősz, a vetések eddigi kifogástalan fejlődése, ezen reményre feljogosít.

Lévén éppen a tőzegalomról szó, talán aktuális lesz ezzel az alom felhasználható anyaggal kissé behatóbban foglalkozni, mert ha valaha volt jelentősége ez alomanyag, ugy kétségen kívül a folyó télen lesz. A szalmafélék, legyenek azok akár őszi szalmák, a folyó télen takarmánnyul fognak felhasználni, s igazán csak az izék kerülhet az állatok alá, s így a tőzegalom kétségen kívül hazánkban is nagyobb arányban fog alom gyanánt használni, mint ez más években szokásos volt. Nem lesz tehát felesleges ez alomanyagra vonatkozó ösmereteinket felfrissíteni, hogy adandó alkalommal ez ösmereteinknek hasznát vehessük.

Az almozásra alkalmas tőzegnek első sorban is száraznak, azután hosszú száznak, földes és poros részekről mentesnek kell lennie. Ha ilyen, akkor a legkitünőbb almok egyike, mert 8—12-szer nagyobb súlyu nedvességet képes felszívni, mint aminő saját sulya, s emellett az istállót teljesen szagtalanul tartja, az állatok nyugvó helyét pedig szárazzá és puhává teszi, vagyis megfelel teljes mértékben mindazon kívánalmaknak, melyeket a jó almozó anyaghoz kötünk. Minél könnyebb a tőzeg térfogatsulya, annál alkalmasabb almozásra, mert annál szárazabb, s annál kevesebb föld és homok van benne. Igen jó tőzegekből körülbelül 45 m³ ad 10,000 kg.-ot s az ilyen áru az alomtőzeg iránt támasztható követelményeknek a legteljesebb mértékben megfelel, de ha a 10,000 kg.-os szállítmánynak térfogata a fentebb jelzettől kisebb, akkor már nem a legkitünőbb minőségű. Ezen köbtartalmat könnyen ki lehet a bálók számából számítani. A tőzeggyárak ugyanis egyenlő nagyságu bálók

szállítanak, egy-egy bál nagysága pedig a szélesség, magasság és hosszúság összeszorzásával szintén könnyen megállapítható. Ha pl. valamely gyár 100 cm. hosszú, 60 cm. magas bálókot szállít, akkor egy bál köbtartalma 0.36 m³, s így 125 bál szükséges, hogy 45 m³ térfogata legyen a 10,000 kilogrammnak. Eltekintve attól, hogy némely tőzegekben sok a föld és homok, leggyakoribb hibája, hogy több vizet tartalmaz, mint amennyi megengedhető volna. A legjobb minőségű tőzegalomban átlagosan 15% viz van s az ilyen száraz anyagának 10-szeres sulyu vizet képes felszívni; az ilyen tőzeg 45 m³-ben, 38³/₄ m³ a szárazanyag, mely 10 × 8500 = 1500 = 7000 kilogramm vizet képes felszívni. Ha azonban új szállítmányban csak 3,000 kg. a szárazanyag, akkor csak 4660 kg. vizet képes felszívni s így egyharmaddal kevesebbet ér, mint a kifogástalanul száraz tőzeg. De ettől eltekintve is főfontosságú dolog, hogy jól szárított tőzeget vegyünk, azért, mert a rosszul száradt tőzeg nedves fekhelyet nyújt az állatoknak, amely körülmény esetleg betegségekre szolgálhat okot. A tőzeg viztartalmát pedig nagyon egyszerű dolog meghatározni. Kívágunk belőle egy téglanagyságu darabot, azt pontosan lemérjük s azután sütőcsőben kiszárítjuk, ugy azonban, hogy el ne égjen. Néhány órai száradás után ismét lemérjük s amely különbözet adja az elpárolgott víz mennyiségét, amelyből könnyen ki lehet perccentekben is számítani a viztartalom nagyságát. Alomtőzeg-vásárlás esetén el ne mulasztjuk ezen egyszerű művelet végrehajtását, mert e nélkül nem tudjuk mit veszünk, s esetleg értéktelen dologért fizetünk magas árt.

A német professzorok nagy előnyben vannak velünk szemben, mert olyan bőbeszédűek, hogy negyven nyomtatott iven mondják azt el, amit mi négy iven nagyon is bőven elmagyarázunk. Ezen szóáradataikat azután nemcsak hogy kinyomatják, de jó pénzen el is adják — sok ezer példányban, s nekünk szegény magyar professzoroknak jut részünkül a feladat, hogy e szóáradatokat ingyen végig tanulmányozzuk, s két vagy három sorban a „Köztelek”-nek megírjuk. S a német professzor urak nem is ritkán olyan dolgokat írnak meg hosszú cikksorozatban vagy vaskos kötetekben, amit mi már régen megirtunk néhány sorban olvasó-közönségünknek, s nem egyszer boszankodva fejezzük be olvasmányunkat azon gondolattal, hogy a mi közönségünk sutba dobná könyveinket, meg a „Köztelek”-et is, ha mi is a német professzorok rendszere szerint oly határtalan nyulékony szöszszel eresztenők fel mondanóinkat. S mindehhez mennyi fontoskodás. Nemrégiben egy német gazdasági szaklapban egy igen hosszú és rendkívül fontosnak látszó közlemény jelent meg egy német professzortól, melyben szemére veti a német gazdaközönségnek, hogy eddig figyelmen kívül hagyta a tenyészanyag megválasztásánál a hátsó állkapczák fejlődőségét és szélességét, pedig a tenyészanyag értékét a takarmányértékesítési képesség is befolyásolja és pedig nagy mérvben, ezt pedig csakis a hátsó állcsontok szélességéből és fejlődöttségéből lehet megítélni. Hát hiszen mi is tudjuk azt, hogy az állatoknak igen fontos tulajdonságuk a takarmányértékesítési képes-

ség, azt tanultuk s tanítjuk az állatok külsejének ösmeretetésénél, hogy a nagyon szűk és keskeny torokjárat semmiként sem kívánatos dolog az állatoknál, annyira azonban még nem jutottunk, hogy az állkapca szélességét és erősségét milliméterekre nem tudom micsoda műszer segítségével méricsélni. Elvégre is egyik állat nagyobb, a másik kisebb, s valószínű, hogy ez az állkapocs méreteiben is differenciákat okoz s így — nézetem szerint — szó sem lehet arról, hogy a gyakorlatban az e tekintetbeni minimális különbségeket megállapítani lehetne. Durvább különbségeket — igenis — a gyakorlott szem meg fog tudni állapítani méricsélgetés nélkül is, s szívesen elősmerjük azt is, hogy a jól fejlett erőteljes állkapocs tökéletesebben képes rágni, s így vég-eredményében a takarmányt jobban kihasználni, mint a fejletlen keskeny, mégis azt hiszem, hogyha egy magyar professzor irt volna erről a témáról egy rémitően kimerítő cikket, legalább is kinevették volna. A német professzor tulságos alaposágát és tudományosságát a praktikusabb magyar gazda nem egészen veszi be.

BAROMFITENYESZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

A baromfiak olesó takarmányozása.

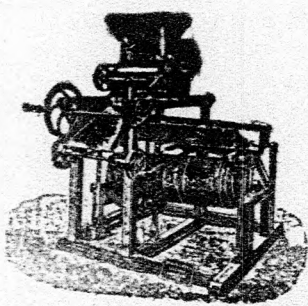
Tudvalevő, hogy mily nagy szerepet játszik ma már az okszerű baromfitenyésztés. De hogy az minden tekintetben megfelelő jövedelmet biztosítson, gondoskodnunk kell arról, hogy minél olesóbb legyen a baromfiak takarmányozása s valamint arról, hogy tyukjaink állandóan bőven tojjanak.

E czélok elérésére alkalmas a napraforgómag etetése. Én ugyanis csak kicsiben üzöm a baromfitenyésztést, de nagy sulyt fektetek arra, hogy tyukjaim állandóan tojjanak.

Tyukállományom 300 darabból áll és az első években, abban az időben, mikor a tojásnak jó ára volt, persze télen át, daczára a rendszeresen berendezett baromfiháznak, tyukjaim nem tojtak, a cselédasszonyoknál ellenben egész télen át lehetett frissen tojt tojást kapni.

Kutatván a dolog mibenléte után, rájöttem arra, hogy ők napraforgómagot etetnek a tyukjaikkal, mit a bérükbe adott tengeriföld szélei körül természetek. A következő évben 5 hold napraforgót vetettem s télen át a tyukjaimnak napraforgómagot adtam, az eredmény fényesen bevált, volt tojás elegendő, de megjegyzem, hogy nyáron át sokkalta kevesebbet tojtak a tyukjaim, mint az előző években, de volt mégis annyi tojás, amennyire szükség volt, eladásra ugyan nem került, de az nem is volt baj, mert a télen eladott tojás kétszeresen pótolta ezt, a magasabb árakat illetőleg. A napraforgómaggal való etetésnél az élelmezési kiadás is felére apadt le, mivel a tengeri és árpa jóval többre került, mert ezt ettettem a tyukokkal azelőtt, mitől elhiztak és természetesen nem is tojtak.

Valamint az akácza levele is igen jó és

Szabadalmazott „Pompás” kombinált gabonatisztító-gép

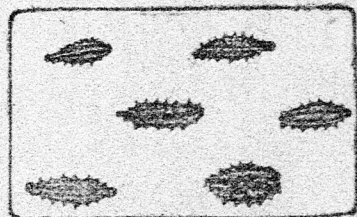
ugynevezett ördögboeskorválasztó-gép, mely a gabonából mindenféle gatz és ördögboeskort kiválaszt.

A veszprémi mezőgazdasági kiállításon ezüst éremmel kitüntetve.

!!Egyedüli gép, mely az ördögboeskort teljesen kiválasztja!!

GRAEPEL HUGO gépgyáros szabadalma, BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40-46. sz.

Tisztítási minta és árjegyzék minden érdeklődőnek küldetik.

olcsó baromfiétel télen át, tudjuk azt, hogy a baromfinak zöld eledelre egészség szempontjából szüksége van, mit zölden szedett akácfa-levével lehet pótolni, látni lehet számtalan esetben, mikor az akácfa levele hull, hogy mily szívesen eszik azt a tyukok. Azzal úgy tettem, hogy cselédgyerekekkel fiatal akácfabokrokról, illetve sarjuhajtásokról szedtettem, mivel ahhoz könnyen hozzá lehet a földről férni, nem kell magasba érte mászkálni, aztán tiszta, szellős padlason vékonyan elterítettem, hol megszáradt és zölden maradt s minden nap egy keveset adattam a tyukoknak, mit rendkívül szívesen ettek. Az akácfa levele főtt burgonyával összekeverve igen kedvelt eledel a baromfinak jó és mellette sok szemes eleséget megkímélünk. Nemkülönböztetve apróra összevágott takarmányrépa, ezt a pulykák is igen szeretik, sőt kevés finomra őrölt tengeridarával elegyítve, mint hizlaló takarmányt a pulykákkal ettetem s kétheti adagolás mellett zárt tiszta helyen igen jól meghiztak tőle és a husuk igen izletes lett.

Dióssy János.

LEVÉLSZEKRÉNY.

T. olvasóinkhoz!

A fölvilágosításért hozzánk fordulókat ismételtelen fölkerjük, hogy a feleletet ne csak éppen a levélszekrény rovatban, hanem a szakrovatokban és főként a szerkesztői üzenetek rovataiban is keresni méltóztatassanak, mert egyszerűbb a leggyorsabban ott válaszolhatunk, másrészt meg sok hozzánk intézett kérdés annyira nem közérdekű, hogy azokat nem vehetjük föl a „Levélszekrény” rovatba, hanem csak a szerkesztői üzenetek között adhatunk fölvilágosítást.

Kérdések.

738. kérdés. A kezelem alatti gazdaság 3600 m. hold, hosszukás négyszög, melynek szélessége körülbelül a hosszúság 1 harmada. A birtok keleti részén, mely többnyire legelő, egy községi közlekedési út vezet keresztül. A birtok minden oldalról elszórt paraszttanyákkal van körülvéve, tőle $\frac{3}{4}$ km.-nyire országot vezet, 1 km. távolságban 1 kis erdő, a varjúk kedvelt költőhelye és kóbor cigánytanya. A sertésvész behurcolásának meggátítása végett a következő óvintézkedéseket léptettem már régebben életbe:

1. A szolgálatba álló cselédnek sem sertést, sem sertésólat, sem baromfit, sem baromfiólat magával hozni nem szabad. Ezt a határon ellenőriztettem és az esetleg más czímen becsempészendő deszkákat ott a helyszínen elégettetem.

2. A sertésekkel piacozni nem szabad. Aki sertését a határból kihajtja, az vissza többé nem hozhatja.

3. Idegeneknek akár kocsival, akár gyalog a gazdaság útján járni tilos, ezt ugyan be is tartják, mert a birtok határa mindenütt mély árokkal van körülvéve.

4. A sertések nem járnak a fentebb jel-

zett közlekedési út közelében, hanem inkább a birtok nyugati részén. Galambot a majorban nem török.

5. Sertésvész a cselédsertés-falkát csakis bejelentés után a fertőtlenített lábbelivel tekintheti meg.

Daczára annak, hogy ezen óvintézkedések szigorúan betartatnak, ez idén június hóban az egész vidéken (Pestm.) fellépett a sertésvész, nálam is fellépett, még pedig igen erős mértékben. Miután már minden elgondolható módját a behurcolásnak, melyet fenti szigorúan betartott óvintézkedésekkel meg lehet gátolni, mint valószínűtlen el kellett vetnem, kérdelem gazdatársaimat — s igen szívesen venném, ha állatorvos is nyilatkozna — mi utómódon juthatott hozzám a vész? G. F.

739. kérdés. Február havában eladtam a gazdaságból 3 db mustra lovat, mely lovakon vevő állítása szerint két hónapon belül takonykór jelentkezett, minék folytán ugy azok, mint vevőnek még 3 lova ki is irtott. Gazdaságomban a takonykór gyanuja, csak június havában lett hivatalosan konstatalva; a malleinezés után való takonykór megállapítása és az állatok kiirtása pedig csak szeptemberben történt meg. Kérdelem: tartozom-e egyáltalán vevőnek kártérítéssel; ha igen: csak a vételárt vagyok-e köteles visszafizetni, vagy még nagyobb összeget? B. I.

Feleletek.

Védekezés a sertésvész ellen. (Felelet a 738. sz. kérdésre.) A betegség behurcolása ellen a védekezés alig állhat másban, mint azokban az intézkedésekben, melyeket a kérdésbevitő nagy körültekintéssel és elismerést érdemlő czéltudatossággal fogantatott. Ilyen eljárásokkal valóban sikerül is sokszor a vész a sertésállománytól távol tartani s ha mégis a jelen esetben az eredmény nem volt kielégítő, ugy ennek oka nagy valószínűséggel az, hogy a magokban véve a czélnak megfelelő intézkedéseket valamely ponton nem hajtották szabatosan végre, vagy pedig egyiket-másikat megkerülték. Hogy miben állott a hiba, azt még a helyi viszonyok alapos ismeretével is nehéz utólagosan megmondani, e helyütt azonban csak arra hívjuk fel az érdekelt fél figyelmét, hogy a sertésvész ragálya beteg állatoktól származó hussal és belső szervekkel is könnyen behurcolható, a cselédség pedig ilyeneket nagyon szívesen hoz be a szomszédból. Azonfelül az a „kóbor cigánytanya” nagyon gyanus szomszédosság, tudvalevő dolog lévén, hogy a cigányok előszeretettel eszik a vészes állatok húsát, de a belső részeket el nem takarítják, sőt saját érdekükben még terjesztik is a ragályanyagot.

Kártérítés takonykóros lovakért. (Felelet a 739. sz. kérdésre.) Az a körülmény, hogy a takonykór a gazdaságban csak június hóban állapított meg hivatalosan, nem zárja ki azt, hogy a február hóban eladott 3 ló takonykóros volt. A takonykór sokszor hónapokon keresztül lappang valamely állományban, míg végre egy vagy több állaton egészen nyilvánvalóvá válik.

Az is lehetséges, hogy éppen az eladott három ló valamelyike fertőzte az otthon maradtakat, melyeken azután csak hónapok mulva tört ki a betegség. Mindenesetre jó volna tudni, hogy miért adatott el az említett három ló mint mustra? Amennyiben talán kehesek vagy rossz kondiczióban voltak, ez mindenesetre alapos gyanút keltene abban az irányban, hogy már takonykórban szenvedtek.

Az, hogy az eladó tartozik-e kártérítéssel vagy nem. lényegileg azon fordul meg, vajjon az eladó be tudja-e igazolni, hogy a megvásárolt lovak abban a betegségben, mely miatt a kiirtás történt, már a vétel idejében szenvedtek. Ebben a tekintetben az illető lovakban a boncolás alkalmával talált kóros szervek elváltozásai minősége, illetőleg az ezeket elbíró szakértői vélemény az irányadó, melylyel szemben az eladót természetesen megilleti az ellenbizonyítás joga.

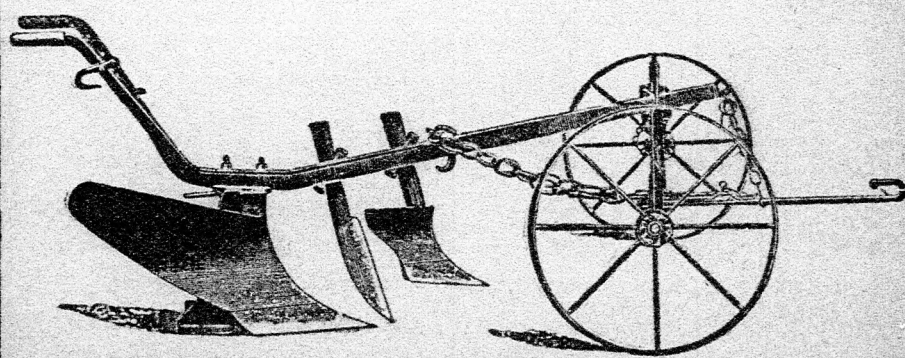
Arra a kérdésre, vajjon abban az esetben, ha a betegség régebb kelete folytán az eladó kártérítési kötelezettsége megállapított, az utóbbi csak a vételár visszafizetésére vagy pedig az összes kár megtérítésére kötelezhetné-e, pozitív szabályok, illetve ebben a tekintetben megállapított jogszokás hiányában nem tudunk határozott véleményt mondani. Amennyiben beigazoltatnék, hogy a vevő korábbi lovai azelőtt egészségesek voltak és hogy kétségtelenül az ujonnan vásárolt lovaktól kapták el a betegséget, nem tartjuk lehetetlennek, hogy a bíróság a vételár visszafizetésén kívül az utólag befertőzött lovak értékének megtérítésére is fogja az eladót kötelezni.

Védekezés a lépfene ellen. (II. felelet a 700. sz. kérdésre.) A „Köztelek”-be iktatott 700. számú kérdésére. ne vegye rossz néven, ha én mint már 73 éves és ötven éves gazda szíveségből válaszolok. Ezelőtt 25—30 évvel szép egészséges juhállományomban kiűtött a lépfene. És én megpróbáltam mindent. Kikértem az állatorvosok tanácsait, meghozattam B. dapestről drága pénzen Homeopatikus orvosságot. Felásattam a juhakolnak földjét egy méter mélyre, ezt kihordattam, az épületet újra bevakoltattam. Nem használt semmit. Naponta 14—16 db legszébb jószágot kellett elásatnom. Egyszer azonban a magyaratádi tisztartó, Jókóczy János, ki személyes jó barátom volt, látogatott meg. Ennek volt egy ellenőr tisztje, kinek nevét már elfelejtettem és a tisztartó urral jött. Ez az ur tartalékos hadnagy és a hadseregnél állatorvos volt. Ennek is elpanaszoltam szerencsétlenségemet. Elmondottam neki az eddig tett védekezésemet. Egyszerre hozzám fordulva kérdezte, használtam-e már a meszes vizet? vagy a porrá tört szárított meszet, melynek a porrá tört mesznek fele részét ugyanannyi sóval keverve adjam az állatoknak. Követtem ezen urnak a tanácsát, másnap azonnal hozzáfogtam ezen eljáráshoz. Hetenkiert kétszer megszóztam így a juhokat. Az Isten áldja meg azt az urat. A betegség egyszerre alábbhagyott és néhány nap mulva egészen megszűnt. Tessék ezt megkísérteni, igen örülnék, hogyha egyik gazdatársamnak ezen közleménnyel segítségére lehetnék. Gaal Dénes.

ACZÉL EKÉK

ajánlom a legjobban bevált szerkezetű teljesen aczél anyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélból készült ekefejjel EGYES EGYETEMES és TÖBBVASU EKÉIMET, valamint talajmivelő eszközeimet TELJES SZAVATOSSÁGGAL olcsó ár és kedvező feltételek mellett

BÄCHER RUDOLF

KISZÁROLAOS EKEGYÁRA

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTOZA 68. SZ.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

(Leitgeb Imre
münchen)

A megí
1903-ban tize
működött; a
összegeket fe
hozzájárult.

A kanto
intézeteknél
rűtbelül 90—
zetett kártéri
az 1 millió 20
három jövede
sait felezi
400.000 frank
frank) és az al

Ezenkiv
a berlini, dr
társulatoknál
A bern
május 17-én
eredményét u

Az állar
19 kanton sz
negyvennégy
biztosítva; a
845.000 frank
313.000 frank
frank; ezenki
Gesellschaft-
sitások lettek

Mezőgazda

Nyolcz
és utazási se
4400 franko
adományozta

Elmélet
négy kanton
143; a 98.50
az illető kan

A gen
tanított ki; a
fizetett kiad

Mezőga
területén tíz
143.053 fran
heket az al
sen viselik;
tobb a surse

A mez
kiképzésére
előadások i
adás tartat
vizsgálatot
tonok és az
folyósítottak

Szólom
tatik fenn;
ben, Auvern
Az utóbbi k
kat tart fer
oktatással
wili iskola, n
inkább a
szorítkozik;
iskolák kiad
az ezen a
142.000 fra
82.000 frank

Gyár: NYER

KÖZPO

Svájc közgazdasága 1903—1904. évben.

(Leitgeb Imre, a m. kir. földművelésügyi miniszter müncheni szak tudósítójának jelentése.)

II.

Mezőgazdaság.

A meglehetősen kifejezett állatbiztosításnál 1903-ban tizenegy ilyen szervezeti intézmény működött; a régi intézetekhez még a tekintélyes összegeket feltüntető waadti kantonális intézet is hozzájárult.

A kantonális és állami segélyben részesülő intézeteknél biztosított állatállomány értékét körülbelül 90—100 millió frankra tehetjük, a kifizetett kártérítési összeg körülbelül megközelíti az 1 millió 200 000 frankot; a biztosítási pénztár három jövedelmi forrással bír: nevezetesen kiadásait fedezi a befizetett díjakból (körülbelül 400 000 frank), a kantonális segélyekből (355,888 frank) és az állami hozzájárulásból (329,731 frank).

Ezenkívül biztosítanak még a svajci gazdák a berlini, drezdai, karlsruhei és párisi biztosító társulatoknál is.

A bérni új állatbiztosítási törvény 1903 május 17-én let elfogadva de az első üzleti év eredményét még nem ismerjük.

Az államilag szubvenzionált jégbiztosításnál 19 kanton szerepel; 47,615 kötvényen majdnem negyvennégy millió frank értékű termény lett biztosítva; a befizetett prémiumok összege 845,000 frankot tett ki a kantonális hozzájárulás 313 000 frank és az állami segély pedig 157,000 frank; ezenkívül a Schweiz. Hagel-Versicherung-Gesellschaft-nál is nagy értéket képviselő biztosítások lettek perfectualva.

Mezőgazdasági szakoktatás és kísérleti ügy.

Nyolcz kanton adott 1903-ban ösztöndíjakat és utazási segélyeket; ezen a czímen a kantonok 4400 frankot utaltak ki, ugyanazon összeget adományozta az állampénztár is.

Elméleti és gyakorlati földművesiskola négy kantonban működik; a tanulók száma 143; a 98,508 frankot kitevő kiadásokat felében az illető kantonok, felében az állam fizeti.

A genfi kertészeti iskola 48 növendéket tanított ki; a kanton és az állam által közösen fizetett kiadások 26 000 frankra rúgtak.

Mezőgazdasági téli iskola a köztársaság területén tíz kantonban van; a kiadások 1903-ban 143,053 frankot emésztettek fel, a jelzett terheket az alapító kantonok és az állam közösen viselik; a tanulók száma 475, leglátogatottabb a surseei és bruggi iskola.

A mezőgazdasággal foglalkozó lakosság kiképzésére 13 kanton honosította meg a vándor-előadások intézményét, 353 kurzuson 548 előadás tartott, továbbá 83 tehenészet és istálló vizsgálatot felül; erre a célra az illető kantonok és az állam körülbelül 63,000 frankot folyósítottak.

Szőlőművelési iskola és kísérleti telep tartatik fenn: Wädenswilben, Lausanna-Veveyben, Auvèrnerben, Lenzburgban és Zürichben. Az utóbbi két állomás csak kísérleti parcellákat tart fenn, de oktatással nem foglalkozik; oktatással szép eredményeket ér el a wädenswili iskola, míg a lausanne-vevey telep működése inkább a szőlőbetegségek tanulmányozására szorítkozik; különben a wädenswili és lausannei iskolák kiadásait annyira redukálták, hogy az ezen a czímen kiadott még 1902-ben is 142,000 frankot kitevő összkiadás, ma csak 82,000 frankot tesz ki. Ezen kiadásból az állam

42,000 frankot utalt ki, míg a többi összeget az érdekelt kantonok fizették.

A mezőgazdasági kísérleti ügy szintén jó gondozásban részesül; magvizsgáló állomás két helyen, tejkísérleti állomás és bakteriologiai laboratórium egy-egy helyen van felállítva, agrikulturnémiai intézet Zürichben, Bernben és Lausanneban lett szervezve. A gazdasággal összekötött irányítás Liedfeldből és Mont-Calméból indul ki. A mezőgazdasági kísérleti ügy szolgálatában álló intézetek 1903-iki költségvetése a következő:

Kiadások:

Fizetés k...	169,741.25 frank.
Irodai költségek	10,816.27 "
Berekezés	19,974.67 "
Kezelési költség	89,238.01 "
Különböző kiadások	7,707.13 "
Összesen	297,477.33 frank.

Ez összeggel szemben állnak a gazdaságokból és a vizsgálati díjakból befolyó jövedelmek, összesen 62,938.89 frank. A tekintélyes hiányt az állam és a kantonok fedezik.

Megemlést érdemel még a wädenswili kertészeti, borászati és gyümölcsészeti kísérleti telep. A 80—82,000 frank kiadást és 18—19,000 frank bevételt felmutató állomás különös gondot fordít a gyümölcsök kultúra és a gyümölcsbetegségek tanulmányozására, ide vonatkozó jelentései a nyilvánosságra lesznek hozva. A múlt évben az állomás kurzusokat is tartott, még pedig a gyümölcsbor kezeléséről, a gyümölcsretekítéséről, a műtrégyezésről és a bor ápolásáról; ezen előadások egy férfiak, mint nők által is erősen frekvenciát kaptak.

Végül megemlést érdemelnek még a tehenészet iskolák is melyeknek 47,000 franknyi kiadásait részben az állam, részben a fentartó három kanton fedezik.

A lótenyésztés tételénél említésre méltó, hogy az elmúlt évben még nem lett importálva, mindössze egy svájci származású mén vásároltatott. 1903-ban összesen 136 mén volt felállítva, általuk összesen 7063 kanca fedeztetett, esik tehát minden mére 51 kanca. 1902-ben az állami ménnek 6956 kanca fedeztetett; ezen fedezés eredménye volt 1454 méncsikó, 1685 kanca-csikó, százalék-számokban kifejezve megellett 53% kanca, meddő maradt 47%; a született csikók 22%-a csődör és 26%-a akanca. A köztársaság méntelepeinek az állománya all két tellivér, 95 félvér ménből, ezeknek becsértéke 366,400 frank. Ezenkívül még tulajdonukban van 72 darab három, négy és öt éves csikó 65,000 fr. értékben. A méntelepek ezimén a deficit évente 220—240,000 frank között szokott ingadozni.

A lótenyésztés különben még tekintélyes díjazásokkal is szubvenzionálva lesz; 1903-ra a két és három éves kanca-csikók, továbbá a három, négy és öt éves anyakanca díjazására 119,260 frank ítéltetett meg, míg a múlt évben megítelt díjakból tényleg 91,000 frank jutalom lett kifizetve. Ezenkívül némi segélyt kaptak a lóversenyek, sőt a csikólegelők jutalmazására 1903-ban 35,000 frank utaltatott ki.

A szarvasmarhatenyésztés terén kiemelendők az alábbi állami díjazások: bikáknál 1902-ben összesen 3548 egyed lett díjazásra előterjesztve, a múlt évben azután az így előjegyzésbe vett bikák közt tényleg 3329 darab kapta meg a jutalmat, mely ezimén 247,308 frank utaltatott ki; egyúttal az előzetes elbírásnál ismét összeíratott 3573 darab bika, melyeknek díjazására majd a folyó év folyamán összesen 273,247 frank lesz folyósítva;

üszöknél és teheneknél 1903-ban 8621 darabnál mondattott ki a mostan kifizetendő díjazás, a folyó év folyamán — 1904-ben — ilyenformán 113,030 frank kerül kifizetés alá; ezzel szemben 1903-ban 5637 előjegyzésbe vett tehen és üsző számára valóságban 72,349 frank lett folyósítva;

díjazott állományokért és családokért a múlt évben a köztársasági kormány 65,000 frankot fizetett ki; egyúttal ez idényre kilátsba helyezett 122,418 frankot, tehát az eddigi összegeknél 56,000 frankkal többet; megjegyzem, hogy az állományok és családok díjazásainál már a kantonok is részt vesznek, amennyiben évente, az állami jutalmakon kívül, körülbelül 40,000 frankot adnak ki, úgy, hogy ezen a czímen a tenyésztők évente körülbelül két forrásból eredő, összesen 160,000 frankot kitevő díjakra pályázhatnak;

az állattenyésztési szövetkezetek is részesülnek segélyben, így az állam 1903-ban kifizetett ily ezimén 5000 frankot.

A szarvasmarhatenyésztés előmozdítására ilyenformán évente, folyton növekedő összegekben, már mostan is fél millió frankot felülhaladó összegek lesznek folyósítva, s így önkénytelenül arra az elismerésemelőt következtetésre jutunk, hogy a szubvenciónak az emelkedése szépen lépést tart az állomány számbeli fejlődésével.

A sertés- és kecsketenyésztést szintén előmozdítják az évről-évre ismétlődő állami díjazások; 1903-ban e czímen tenyésztők közt 19,000 frank, kecskebakok közt 10,000 frank és kosok közt körülbelül 4000 frank osztott, a szokásos elbírálás alapján, ki.

A talajjavítás is állandó gondját képezi az államszövetségnek; a kantonoknak nyújtott különböző segélyek megközelítik a 600,000 frankot; kulturmunkákra és kutturközegek javalmazására különben a legnagyobb szubvenziót St. Gallen kapta.

Állategészségügyileg a múlt esztendő elég kedvező volt; az egész Svájc területén összesen 332 eset lépfene, 665 eset száj- és körömfájás, 18 eset veszettség, 18 eset takony, 7377 eset sertésvész, 340 eset rüh és 698 eset lépfene (Rauschbrand) konstataáltott, sőtval 1903-ban a lépfene és rüh kivételével, az ország állatállománya sokkal kevesebb betegségeknek volt kitéve, mint 1902-ben. Az állategészségügyi kihágások most is nagy szigorral lettek büntetve, 1594 esetben állapított meg kihágás, a büntetéspénzek esetenként 5 és 500 frank közt ingadoztak.

A külföldről behozott ragályosoknak számát a hivatalos jelentés 38-ra teszi; ezen számból esik Franciaországra 3, Németországra 8, Ausztria-Magyarországra 1 és Olaszországra 26 eset. Ezen hivatalos adatok szerint a ragályozás kiindulási helyeül nem morarbiánkat, de mint mindig, úgy most is Olaszországot kell tekintenünk.

Ujabbban, még pedig 1903 február 1-től kezdve, a külföldről jövő szarvasmarhat és sertés, a megejtett állatorvosi vizsgálat után, kelti bélyeggel látták el, melynek alapján az importált állatok, tudva levén a bevitelnek hónapja és napja, könnyebben és szigorubbant voltak ellenőrizhetők.

A husifélék behozatala változatlan maradt. Végül a határállomásokon az állatorvosok által összesen 2001 szállítmány nehézményeltetett, illetve tartatott vissza, még pedig:

száj- és körömfájás gyanúja miatt	8 szállítmány
takonykór gyanúja miatt	7 "
sertésvész miatt	2 "
rühesség miatt	1 "

Hatschek Lajos szabadalma.

Gyár: NYERGES-UFALU (Esztergom.)

Eternit-Pala

(Azbeszt-Cement-Pala).

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tetőfedőanyag.

KÖZPONTI IRODA: ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 33.

Sürgőnyczim: Eternit Budapest. Telefon 12—92.

Kimerítő értesítés!

hiányos és elégtelen kísérő okmányok miatt (előállat)	180 szállitmány
hus, megromlott és egészségtelen volta miatt	910 küldemény
hiányos és elégtelen kísérő okmányok miatt (hus)	158
vasuti kocsi, rossz dezinficiálás miatt kimult és nagybeteg állatok vissza lettek utasítva	47 esetben.

A szállitmányok és küldemények eredetét tekintve visszautasított: osztrák-magyar 38, német 130, francia 683 és olasz 1149 szállitmány.

A filloxa elleni harcot természetesen a leginkább érdekelt kantonok vették fel; a betegség megvizsgálására, kiirtására, az okozott károk megtérítésére körülbelül 333,000 frank lett kiutalva, mely összegből az állam 87,000 frankot térített meg. A veszélyeztetett kantonok névsora a következő: Zürich, Thurgau, Tessin, Waadt, Neuenburg és Genf; legújabbán és először lépett fel a baj Chavannes-des-Boisban, Corsieben, Blonayben, Agiezben, Champagneban és Belle-ribeben, tehát a francia Svájcban.

Az állami és kantonális tevékenység mellett ki kell még emelni a gazdasági egyesületek működését is.

A politikai súlylyal bíró „Banerverband“, mely testület magára a vámszerződések megkötésére oly nagy befolyást gyakorolt, évente 25,000 frank államsegélyt huz, mely összeget a titkári hivatal fenntartására és különböző szakmunkák elkészítésére és kiadására szokta fordítani.

A számottevő gazdasági egyesületekből kiemelendők:

1. „Schweizerischer landwirtschaftlicher Verein“
2. „Verband der landwirtschaftlichen Vereine der romanischen Schweiz“
3. „Landwirtschaftlicher Verein des Kantons Tessin“
4. „Schweizerischer alpwirtschaftlicher Verein“
5. „Schweizerischer Gartenbauverein“

Ezen egyesületek, kurzusok és felolvasások tartásával az állattenyésztés, tehénészet és kertészet pártolásával stb. jutalmak kiosztásával, vásárok rendezésével és minden kulturág ápolásával kiegészítik és tökéletesítik a kantonok és az állam gondos működését és így nagyban hozzájárulnak az egész mezőgazdaság fellendítéséhez. A fenti egyesületek a kormánytól összesen évi 60,000 frank segélyt huznak, ezen pénzkészlet azután kiegészítést nyer a tagsági díjakban.

A múlt évben zajlott le a nagyon szépen sikerült frauenfeldi kiállítás, melynek erkölcsi sikere teljesen kielégítő volt, bár pénzügyileg majdnem 200,000 frank defizitot eredményezett, mely összeget az állam fizette ki.

Svájc hivatalosan a st.-louisi kiállításon nem vett részt, és úgy látszik, az általános hangulat után ítélve, hogy az 1905-iki lüttichi kiállítás sem fog vonzerőt gyakorolni, úgy, hogy az e téren részvételt valószínűleg csak az 1906-iki milánói kiállításra központosítják, annál is inkább, mert a Simplon-alagút megnyitása igazi nemzeti ünnepélynek ígérkezik.

Külkereskedelem.

A folyó év első negyedének idevágó adatai a következők:

Bevitel 1904 január-február-márczius hónapokban	288.053,144 frank
Bevitel 1903 január-február-márczius hónapokban	274.852,329 „
beviteli emelkedés 1904 első negyedében	12.200,815 frank
Kivitel 1904 január-február-márczius hónapokban	222.109,630 „
Kivitel 1903 január-február-márczius hónapokban	220.899,543 „
kiviteli emelkedés 1904 első negyedében	1.210,087 frank

A külkereskedelem beviteli részének nagy és magát a kiviteli többletet majdnem 12 millió frankkal felülmúló emelkedése, a kiviteli többletnek igazán csekélynek mondható javulása tisztán jelzi a nyersanyagok és élelmiszerekbeni szükségletnek nagyobb és évről-évre, sőt évnegyedről-évnegyedre, megállapítható növekedését, míg a kivitel kiépülése csak lassan és lényegtelen arányokban halad előre.

Az első hónapok külkereskedelmének beviteli részét összehasonlítva a múlt évnek hasonló időszakával, a következő minket is érdeklő tüneményeket és nagyobb elváltozásokat tapasztaljuk:

az import frank	008,638 emelkedést mutat a vegyszereknél,
534,499	„ „ a fánál,
11.230,452	„ „ a tudományos és műtárgyaknál,
1.536,439	„ „ a gépeknél és eszközöknél,
1.173,524	„ „ a vasnál,
1.517,499	„ „ a réznél,
620,358	„ „ a nemes fémeknél,
2.118,208	„ „ az ásványi anyagoknál,
4.455,856	„ „ az élelmi és élvezeti cikkeknek,
1.154,424	„ „ a gyapotnál,
553,658	„ „ a konfekció áruknál,
2.306,503	„ „ az állatoknál.

Az itten számokban is kitüntetett emelkedés mellett a bevitelnek többi tételei is haladást jeleznek, kivételt csak a bőr- és cipőárak, a zinn, a bor, sör és szesz csoportja, továbbá a selyem és állati termékek képeznek, amennyiben e cikkeknek némi, bár lényegtelen, visszaesést állapíthatunk meg.

A mezőgazdasági kereskedelmet tartva szem előtt, az élelmi és élvezeti cikkek és az állatok beviteli emelkedését részletesebben kell átnéznünk: az élelmi és élvezeti cikkeknek lényegesebb importemelkedést látunk a vajnál (95,000 frank), a tojásnál (372,000 frank), a friss halszél, a friss hús, az aszalt gyümölcsnél (112,000 frank), a burgonyánál, a gyümölcsnél, a búzánál (IV. 1.134,240 fr.), a zabnál (771,000 frank), a tengerinél (330,000 fr.); az állatok importjánál nagyobb beözönlést látunk az ökrök (emelkedés 1.192,000 frank), sertésnél és lónál.

Különben a bor kivitelével nincsen oly mezőgazdasági, illetve szigorúan vett östermelési áru, melynek forgalma már beviteli emelkedése által is ki nem hívná exportunkat; ha ezen emelkedő irányzattal szembe állítjuk Magyarországnak Svájcba irányított kivitelét, úgy a januártól márcziusig terjedő időszak is csak arra a szomorú tapasztalatra vezet bennünket, hogy a már minden jelentőségét elveszített svájci exportunk évről-évre jobban stagnál.

Az így kitüntetett, már emelkedésében is tekintélyes importból hazánk három hónapi részesevé az alábbi gyenge eredményt mutatja:

Magyarország kivitele Svájcba 1904 január-márczius:

	mmázsa	darab
buza	349	—
árpa	2,206	—
zab	500	—
bab	2,003	—
maláta	10,852	—
liszt	407	—
vágóokor	—	1730
vágóbika	—	60
vágótehén	—	11
növendékmárha	—	43
sertés	—	20
igás- és kocsiló	—	15
leött szárnyas	682	—
tojás	5,580	—
bor hordókban	5,011	—
ásványvíz	450	—
fa, szén, tőzeg	31,092	—
cserző- és festőanyagok	1,188	—
ásványolaj	3,172	—
hulladékok	205	—

a mai adatok szerint összes Svájcba irányított szállitmányunk

Svájc három havi importja 12.218,749 mmázst és 124,754 darabot tett ki, ha ezen adatokkal összehasonlítjuk a magyar svájci kivitel, úgy tisztán láthatjuk, hogy, legalább közvetlenül, teljesen elhanyagoljuk e kiváló és folyton emelkedő vásárlásaival annyira kitűnő piacot.

A svájci kivitel tekintetében említendő, hogy a mérsékelt fellendülésben levő ipari exportot ellensúlyozza az előállatok forgalmának majdnem 3000 darabos visszaesése, másrészt a kedvezőtlen eredménnyel záró selyemipar is befolyásolta a külkereskedelemnek gyenge kiviteli mérlegét.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGR. közleményei	Oldal
Alföldi gazdálkodás	1919
Jövő gazdálkodásunk képe	1920
Svájc közigazgatása 1903-1904. évben	1923
Állattenyésztés.	
Apróságok az állattenyésztés köréből	1920
Baromfitenyésztés.	
A baromfiak olesó takarmányozása	1921
Levelszekrény.	1922
Vegyesek.	1924
Kitüntetés. — Kinevezések. — Áthelyezés. — Új gazdasági egyesületi titkár. — Gyászhir. — Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és a merkantil sajtó. — A gabonakivitel korlátozása Oroszországból. — Állami szőlővesszők és oltványok eladása. — Gazdák érdeklő döntvény. — Szőlősgazdák társadalmi munkája télen. — Gabonakészletek a szövetkezeti gabonarakarokban. — Borvásár Gyöngyösön. — Szőlészeti és borászati értekezlet Székesfehérvárott. — Gazdasági gépmegrendelések hitelesítése díjmentes	1925
Kereskedelem, tőzsde.	1926
Szerkesztői üzenetek.	1927

Kitüntetés. Ő felsége a király *Molnár István* uradalmi igazgatónak, a közügyek és a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter *Károly Rezső* és *Rássó Imre* gazdasági tanintézet tavorokot gazdasági akadémiai rendes tanárokká, *Juhász Árpád* gazdasági tanintézet segédtanárt gazdasági tanintézet rendes tanárrá, *Zsedényi Géza*t pedig a m. kir. rovarani állomáshoz asszisztenssé nevezte ki, továbbá *Neubauer Vilmost* (Dunaszerdahely) a kecskeméti és *Póka Józsefet* (Eger) az algyógyi földmivelésiskolához gazdasági segédül alkalmazta.

Áthelyezés. A földmivelésügyi magy. kir. miniszter *Kovács Andor* gazdasági szaktanárt a budapesti I. kerületi állami elemi iskolai tanítóképzőhöz beosztotta.

Új gazdasági egyesületi titkár. A *Somogy-megyei Gazdasági Egyesület* folyó hó 7-én tartott közgyűlésén *Bogay Emil* általános nagy többséggel egyesületi titkárnak megválasztotta. Az egyesület vezetésére tehát egy oly egyén került, aki csupán az egyesület ügyeivel foglalkozik és így reméljük, hogy a Somogy-megyei Gazdasági Egyesület rövid időn az ország legtevékenyebb egyesületei közé lesz sorozható.

Gyászhir. *Cserekyei Károly*, a kecskeméti Gazd. Egyes. 32 éven át volt jegyzője, munkás életének 68 évében elhunyt. Az elhunytat a hó 8-án helyezték örök nyugalomra a kecskeméti felső temetőbe a városi gazdaközönség igaz részvéte mellett.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és a merkantil sajtó. A Bécsben megjelenő „Ludwig Schönbergers Börzen und Handelsbericht“ című merkantilista újság f. évi 45. számában Budapestről keltezett levelet közöl a kereskedőknek a magyar mezőgazdasági körök ellen indított háborújáról. A levél mindenesetre nagy elismeréssel nyilatkozik az agrártörékvésokről és ezeknek elért eredményeiről, melyek a valóságban éppenséggel nem néznek ki oly rózsásan, mint aminőknek a cikk azt feltűnteti, azonban jól esik az ellentétből eredő ezen elismerés, mely törekvéseinknek helyességében kétségkívül csak megerősíteni képes. Ezzel szemben keserű gunnyal és nagyon élesen megtámadja az agrártörékvések ellen szervezkedett Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület és annak zajos vezetőit, akik szerinte egyáltalában nem állanak feladatuk magaslatán, mert „puszta kardesörtetéssel és vizenyős emlékiratokkal“ akar boldogulni azon a téren, ahol „belátás, dus tapasztalatok és erély“ volnának szükségesek az igazi eredmények elérésére. Nem vesszük rossz néven a nevezett

merkantil Magyar kezeti tö pontjának mivel az ebben az kedelmi z al a jár kedelmi e kedők kor nek. Ez és megér gógiájuk kal több higgadtak telük, me ellenszen rokonszer ellenszege zelem kiv tartás és ges.“ A magunk leljék me

A szágból. kezletet végetti, n kiviteli d drágittas szállitásb vező exp gabonát földi lako nélkülöz h Valószínű szág mai a gaboná exportála drágításá színüleg világarak következ számitha

Áll adása. A ványtelep ványok a képest k nak adat szőlővess törvényez ken levő fajtáju ezeken k letekre. való felh egyáltalá évi nove és borász iskolai ig nek kerü ültetendő szőlőoltva adatok a mában ta

Gaz közizagza folyólag terültre olyan in vadászati verés, se bérletét r

Szö A Magyar deczembe sági Egye borászati és márcz és *Sopro* amelynek lődéssel kereskedő néhány n

merkantilista ujságtól, hogy mindezt az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnek a szövetekezeti törvényjavaslattal szemben elfoglalt álláspontjának kritikája alkalmából mondja el, mivel azzal nincs megelégedve, ránc nézve ebben azonban megnyugtató az, hogy a kereskedelmi köröknek elítje nincs megelégedve azzal a lármás szereppel, melylyel az új kereskedelmi egyesülés dolgozik, ahelyett, hogy a kereskedők komoly érdekeinek előmozdítására törekednek. Ez a bíráló észretéríthetné Sándor Pálakat és megértethetné velük, hogy oknélküli demagógiájuk helyett a kölcsönös megértés útján sokkal többre juthatnának, amint azt a kereskedők higgadtabb elemei maguk is belátják és követelik, mert túlzott agresszivitásuk még ott is ellenszenvet költ, ahol pedig elsősorban kellene rokonszenvre számítaniok, mert „a harag és az ellenségeskedés egyedül nem elegendők a győzelem kivívására, ahhoz férfias meggyőződés, kitartás és szorgalmas munkálkodás is szükséges.” A merkantilista ujságnak ezt a tételét magunk is aláírjuk, Sándor Pálék pedig szívleljék meg.

A gabonakivitel korlátozása Oroszországból. Oroszországban legközelebb szakértekezletet fognak tartani annak megállapítása végett, nem volna-e ajánlatos, hogy a vasúti kiviteli díjak a tengeri kiviteli kikötőkhöz megdrágításának, ellenben ugyanazok a belföldi szállításban eszkkentessenek, mert ma, a kedvező export-tarifák folytán óriási mennyiségű gabonát kivisznek a külföldről, holott a belföldi lakosság inséget szenved és immár nem nélkülözheti a külföldre irányított gabonát. Valószínű, hogy a szaktanácskozás, Oroszország mai fokozott belföldi szükségletére utalással, a gabonakivitel korlátozását fogja ajánlani az exportálandó termékek vasúti tarifájának megdrágításával, amely rendszabály ismét valószínűleg lényegesen befolyásolni fogja a gabonavilágárakat, vagyis az orosz kivitel korlátozása következtében a gabonárák emelkedésére számíthatunk.

Állami szőlővesszők és oltványok eladása. Az állami szőlővessző-szaporító és oltványtelepeken termesztett szőlővesszők és oltványok a földmivelségi miniszter rendeletéhez képest kizárólag csakis hazai szőlőbirtokosoknak adatnak el és pedig az amerikai fajtájú szőlővesszők és oltványok csak az 1896. V. törvényzikk rendelkezései alá eső hegyvidékeken levő szőlőterületek birtokosainak, az európai fajtájú szőlővesszők szintén csak ilyen és ezeken kívül még immunis homoktalajú területekre. Sik vidékek kötött talajú területén való felhasználásra sem vesszők, sem oltványok egyáltalán nem adatnak el. Vételajánlatok f. évi november hó 30-áig azon kerületi szőlészeti és borászati felügyelőséghez, illetőleg vinczellériskolai igazgatóságához nyújtandók be, amelyeknek kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik. A szőlővesszők és szőlőoltványok eladására vonatkozó közelebbi adatok a „Földmivelségi Értesítő” f. évi 46. számában találhatók.

Gazdákat érdeklő döntvény. A m. kir. közigazgatási bíróság egy konkrét esetből kifolyólag legutóbb úgy ítélte, hogy községi vadászterületre vonatkozó árverési feltételekbe felvett olyan intézkedésnek, mely szerint bárki, ki vadászati kihágás miatt el lett ítélve, sem árverés, sem átruházás útján a vadászati jog bérletét meg nem szerezheti, joghatálya nincs.

Szőlősgazdák társadalmi munkája télen. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete december hó folyamán a Szatmármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Szatmárról szőlészeti és borászati értekezletet rendez. Jövő évi február és márczius havában az egyesület Pozsonyban és Sopronban országos borvásárokat rendez, amelynek eszméjét már eddig is nagy érdeklődéssel karolták fel úgy a termelők, mint kereskedők. A helyi előkészítő bizottságok néhány nap múlva megalakulnak.

Gabonakészletek a szövetekezeti gabonaraktárakban. Az Országos Központi Hitelszövetkezet most tette közzé a kötelékébe tartozó szövetekezeti gabonaraktárakban felhalmozott készletek kimutatását. Az alább közölt kimutatásra mint kiváló vetőmagbeszerzési forrásra felhívjuk a gazdaközönség figyelmét.

Sorszám	A szövetekezet czége	buza	rozs	árpa	zab	tengeri	egyéb	Összesen
		m é t e r m á z s á k b a n						
1	Bánlakai	614	—	7	14	18	—	653
2	Bodófalvai	1187	—	—	69	43	—	1299
3	Csanádpalotai	3300	—	—	—	400	—	3700
4	Écskai	8764	—	60	120	—	—	8944
5	Földeáki	820	—	—	—	—	—	820
6	Gyertyamosi	26128	—	—	—	—	—	26128
7	Lopassói	112	103	52	—	—	36	303
8	Marosujvári	3000	—	—	400	50	—	3450
9	Mászlaki	1650	—	—	167	—	—	1817
10	Mezőberényi	1496	192	—	1480	398	—	3566
11	Mezőtárkányi	969	—	—	—	—	—	969
12	Monor és vidéke	617	4725	55	317	617	660	6991
13	Nagysármási	680	65	49	87	—	—	881
14	Szapárfalvai	1300	—	—	150	—	—	1450
15	Szendői	224	151	391	40	—	—	806
16	Tiszaújfalvi	5375	198	269	2197	—	—	7979
17	Torontálszécsányi	2400	—	—	80	67	—	2547
18	Törökkanizsai	866	—	—	6	—	—	872
19	Törökcsentmiklósi	611	—	—	—	—	—	611
20	Végyvári	2300	—	—	1500	—	—	3800
21	Zichyfalvai	2400	—	—	205	100	—	2705
	Összesen	64813	5434	883	6772	1693	696	80291

Borvásár Gyöngyösön. A „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” kezdeményezésére a m. kir. földmivelségi miniszter és Gyöngyös város támogatásával Gyöngyösön f. évi november hó 29. és 30-án borvásár tartatik, amely elé országsszerte nagy érdeklődéssel néz úgy a bortermelő, valamint a borkereskedő közönség. Jöjjék, hogy a borvásáron csak hevesmegyei, különösen a gyöngyös-eger-visontai borvidék termékei bocsájtának elárúsítás alá, mégis a minden vidékről már eleve észlelhető érdeklődés arra enged következtetni, hogy a Gyöngyösön rendezendő ezen borvásár egyike lesz az eddig tartott borvásároknak leglátogatottabbjának. A kiállítás védnöke Kállay Zoltán dr. Hevesmegyei főispánja. A rendező-bizottság elnöke Borhy György, titkárja Engel Herman. Elszállásolásra a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatala gondoskodik.

Szőlészeti és borászati értekezlet Szekesfehérvárott. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a Fehérmegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Szekesfehérvárott a megyeház nagytermében f. hó 14-én szőlészeti és borászati értekezletet tartott, melyen a megyei szőlőbirtokosok Fiáth Pál báró, Sárközy Aurél főispánokkal és Havranek polgármesterrel élőkön igen nagy számban vettek részt. Bernáth Béla orsz. képvis. elnök megnyitó beszéde után társelnökül Diabella Györgyöt s Kollár Pált választották meg. Elsőnek Drucker Jenő dr. a M. Sz. O. E. igazgatója tartott nagy tetszéssel fogadott előadást a szőlősgazdák érdeklő napi kérdésekről: a boritaladó leszállításáról, az alkoholellesenes mozgalomról, a borértékesítés szervezéséről. Rácz Sándor a budafoki pinczemeszteri tanfolyam igazgatója az új borok kezeléséről tartott bemutatókkal kísért előadást. Noll Ferencz uradalmi intéző „szőlőművelésünk értékesítése pinczeszövetkezetek útján” czímen a pinczeszövetkezetek alakítására vonatkozó tudnivalókat ismertette. Végül Diabella György mondott köszönetet a Szőlősgazdák Egyesülete megjelent képviselőinek s elismerését fejezte ki a szőlősgazdák érdekeiért kifejtett működésükért. A Bathány gróf-féle pinczészet megtekintése a rossz időjárás miatt elmaradt. Gyűlés után 200 teritékű bankett volt.

Panasz a mezőhegyesi cukorgyár ellen. Ezen ezímen a „Köztelek” f. évi 88. számában Török Géza simándi földbirtokos úrtól egy panaszos felszólalást közöltünk, melyre most Martens Cézár a mezőhegyesi cukorgyár igazgatója a következő helyreigazító sorokban válaszol. Török Géza ur nyílt levelére indítatva érzem magamat hasonló módon válaszolni, miután úgy a szer-

ződési feltételeket, mint a tényállást megmásítva közölte s az egésznek tendenciózus színezetet adott. Először is helytelen állítás, hogy szerződésünk szerint az 5% földért lesz levonva, miután mi összes répánkat 5%-os tulsulylyal — Gutgewicht — vesszük, amint ez az egész világon a répacukorgyáraknál szokásban van s ezen 5% tulsuly gyanánt jár, nemcsak a répánál, hanem más terményeknél is, p. ozikóriánál stb. nem pedig földért.

Ami már most Török ur répája földtartalmát illeti, szerződésében meg van a mód határozva, mely szerint a föld mennyisége megállapított. Miután Török ur répaszállítmánya mindjárt kezdetben igen földes volt, már első szállítmánya beérkezte után meghívtuk, hogy győződjék meg személyesen répája földtartalmáról, amit azonban nem tett meg. Miután pedig répája, dacára a száraz időnek — mert szállítása idején eső nem is volt — mindig több földdel érkezett s végül 13.6%-ot ért el a földtartalom, ismét felhívtuk, hogy a mi költségünkön haladék nélkül ideutazzék, hogy a próbamosás jelenlétében eszközöltessék, mert különben rendelkezésére kellett volna répáját bocsátanunk. Erre végre ide utazott s jelenlétében 2 vaggon répájánál próbamosás után 9.8 százalék és 7.2 százalék föld konstátáltatott, mire odanyilatkozott, hogy belátja, hogy a földmegtározást a legpontosabban s korrektül eszközöljük. Miután Török ur bennünket méltánytalan díjazással vádol, amidőn mi teljesen szerződésünk értelmében járunk el, ki kell emelnem, hogy az ő szállítása idején, vagyis okt. 20-tól nov. 11-ig a mi vidékünkön eső nem volt s mégis répaküldeményei sorrendben következő földtartalommal bírtak: 6.8, 13.6, 6.8, 9.8, 7.2 — a két utóbbinál jelen volt — 5, 4.8, 1.5, 3.7 s 4.7%, miből kitűnik, hogy a répatisztítás nem történt kellő gondossággal — mert azt a természet megtszűntetni köteles — s így jogtalanul vádolja a mezőhegyesi gyárat méltánytalan eljárással. Teljesen igazolja ezen állítást azon tény, hogy Török ur felpanaszoltak ellenére 4 évi újabb szerződést kötött s még hozzá 40-ről 50 holdra felemelt területtel.

Gazdasági gépmegrendelések hitelesítése díjmentes. Hieronymi kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki valamennyi törvényhatóságnak, amelyben közli az illetékes miniszterekkel folytatott tárgyalások alapján, hogy a nagyobb gazdasági gépekre, u. m. esélőgépekre, vető- és aratógépekre, mozdonyokra, lokomobilokra, gőzekre, gőszivattyukra és malomberendezésekre vonatkozó megrendeléseknek a kisgazdák által való gyűjtésénél a megrendelési vagy szerződési okiratokon a szükséges hitelesítést a községi elöljáróságok hivatalból és ingyen kötelesek végezni s ezek a hitelesítési záradékok bélyegmentesek.

Nemzetközi gabonapiacz 1904 november hó 11-től 14-ig.

(Lezárva november hó 15-én déli 12 órakor.)

Piacz:	Budapest	Bécs	Berlin	Páris	London	Liverpool	Braila	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa
November hó:	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	7
November hó:	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
E F F E K T I V Á R A K											
Buza:	20.70	22.10	21.39	22.42	20.72	19.51	18.25	22.80	20.51	14.69	14.91
	— 20.50	— 21.70	— 21.30	— 22.47	— 20.69	— 19.40	— 18.62	— 22.20	— 20.93	— 14.69	—
Rozs:	15.30	16.20	16.95	15.20			12.40				11.42
	— 15.20	— 16.10	— 16.89	— 15.20			— 12.40				—
Árpa:	15.20	15.50					11.31				
	— 15.10	— 15.50					— 11.31				
Tengeri:	15.80	16.30	14.61		12.04	12.84	15.48			8.77	
	— 15.40	— 15.90	— 14.52		— 11.90	— 12.73	— 15.48	— 11.66	— 10.01	— 8.26	—
Zab:	14.70	15.40	16.86	15.10							
	— 14.60	— 16.00	— 16.74	— 14.92							
H A T Á R I D Ő S Á R A K											
Buza	December		21.39	22.66	20.72	19.51		22.15	20.91		
	Április-május	20.48		22.11	23.47		19.96		21.29	20.86	
Rozs	December		16.95	15.44							
	Április-május	15.90		17.67	16.15						
Tengeri	December		14.61		12.04	12.84		11.76	10.01		
	Április-május	15.28		14.61		12.00		10.33	9.15		
Zab	December		16.86	15.20							
	Április-május	14.62		16.89	15.82						

Határidős üzlet törvényhöz tilva.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1904. november 12.

Az időjárás a lefolyt hét folyamán változó volt. Kezdetben még enyhe és derült, később élénk légáramlatok mellett erősen csapadékos volt az idő, ezt utóbb imét derülés követte. A hőmérséklet e mellett erősen csökkent és érzékenyen hűvös idő uralkodik. A mezőgazdasági viszonyok tartósan kedvezők. A vízállás mérsékelt emelkedett. A külföldön ugyancsak változó és hűvös az idő.

A külföldi piacokon nem volt jelentékenyebb változás, a hangulat általában csendes és a forgalom gyenge. Amerikában az üzlet nyugodtan indult; oroszországi erős elszállítások az irányzatot kedvezőtlenül befolyásolták, később a hangulat azonban kevesetlenebb időjárásra, gyengébb hozatalokra és jobb exportkeresletre megszilárdult. A tavaszi buza alárendelt minősége felől mind sürűbben érkeznek panaszok. Angliában a politikai események okozta nyugtalanság teljesen megszűnt, a vevők tartozkodók maradtak, az árak a gyenge forgalom dacára alig változtak. A francia piacokon is csak jelentéktelen árváltozások voltak. Németalföld és Hollandiában a piacokon télienség uralkodik; nagyobb készletek is nyomasztólag hatnak. Németországban az irányzat alig említésre méltó változások mellett csendes, éppúgy nehézkes a forgalom az egyéb kontinentális piacokon is és az árak alig voltak tarthatók.

Nálunk az irányzat kellemesebb, a forgalom is nagyobb terjedelmet öltött és kenyérmagvakban éppúgy, mint tengeriben az árak emelkedők voltak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelent hetjük:
Buza a malmok eddigi tartózkodása után jó kereslettel találkozott. Tekintettel a gyengébb hozatalokra és ama körülményre, hogy lisztgyáraink finom lisztjeik egy részén tudhattak, a malmok már a hét elején nagyobb beszerzéseket eszközöltek és 30 fillérrel magasabb árakat engedélyeztek. A forgalom később

fokozatosan nagybodott és egy üzleti napon 94,000 mm. tekintélyes magasságra emelkedett. A magasabb buzaárakkal együtt azonban hamarosan az idegen származékú (szerb és román) buzák kerültek a piacra; megjelenésük a határidőpiacozon nyomasztó hatást gyakorolt és a tulajdonosokat általában rendkívül készséges kínálatra ösztönözte. Ennek tulajdonítható, hogy a malmok állandóan jó vételkedve és az élénk forgalom dacára, nemcsak hogy további áremelkedés nem volt kivihető, hanem ellenkezőleg az árak visszaeső irányzatot követtek. Az elért árelőnyből 10 fillér veszendőbe is ment, de a hét végével ismét kellemes az irányzat és a javulás egyenlegképp 40 fillért tesz ki. Az össz-forgalom 300,000 mm.-ra tesszük.

Rozs ugyancsak élénkebben volt forgalomban és a helyi fogyasztásnál könnyebben volt elhelyezhető. Az export részére alig vásárolt. Az irányzat tartósan kedvező. A hangulat kellemes volt és az árak 20 fillérrel javultak. Minőség szerint budapesti paritásra 14.80—15.10 K.-ig fizettek.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) e héten a helybeli vevőknek csak nehezebben volt elhelyezhető, de a vidékre való elszállítás czéljaira a kereslet állandóan jó. Mindazonáltal a forgalom gyengébb volt és a mérsékelt kínálat dacára az árak alig tartottak. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 13.80—15.00 K.-ig jegyzünk. Bolgár árpából egy itt álló rakomány 13.40 K. 3 óra talált vevőt. Maláta- és sörárpákban állomásokon átvéve a forgalom jelentéktelen és az árak változatlanok. Dél-német számlára néhány kisebb tétel felvidéki áru 15.40—16.20 koronáig állomásokon átvéve kelt el.

Zab is csak gyengén van forgalomban és a mérsékelt kínálattal csak ugyanolyan vételkedő áll szemben. A hangulat ártartó maradt és minőség szerint merkantil áruért 13.60—14.20 K., középminőségű és finom áruért 14.50 K.-ig fizettek helyben átvéve.

Tengeri Kőhánya részére csak gyengén volt forgalomban, annál élénkebb volt azonban továbbra is a kereslet a vidékre való elszállítás czéljaira, ahová nagy mennyiségeket szállítottak el. Az árak a múlt héthez viszonyítva 50 fillérrel drágábbak és minőség szerint 15.30—15.60 K. jegyzünk kocsiba rakva helyben átvéve.

Napijelentés a gabonáületről. 1904. november 15.

Készbuza a malmok élénk vételkedve és elég jó kínálat mellett, szilárd irányzatot követ, elrakt mintegy 45,000 méterháza 10 fillérrel magasabb árakon.

Rozs ugyancsak kellemesebb hangulatnál helyben, valamint helybeli egyenértékben 15.00—15.30 koronáig jegyezz.

Takarmányárpa változatlan és azonnal szállítva, helyben ugyiszintén helybeli egyenértékben minőség szerint 13.80—15 koronáig került eladásra.

Sörárpában nálunk igen csekély a forgalom és a helybeli piacozon nem kerültek kötéseik nyilvánosságra. A szombati bécsi tőzsdén elrakt Stummer báró oszlavi (morvaországi) és tapolcsányi (magyarországi) uradalmából 27,000 méterháza árpa 18 koronás árbán. Vevő egy bécsi malátagyár volt.

Zab változatlan és helyben 13.60—14.50 koronáig értékesíthető.

Tengeri a nagyobb kereslet folytán szilárd és helyben kocsiba rakva, azonnali átvétel mellett 15.70—15.90 koronáig talál vevőre.

Új-tengeri azonnal szállításra, helybeli egyenértékben 13.85—13.90 koronáig jegyezz.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1904. november hó 15-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 110 szekér réti széna, 12 szekér muhar, 52 szekér zsupszalma, 15 szekér alomszalma, — takarmányszalma, 8 szekér tengeriszár, 7 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom közepes.
 Árak fillérekben g-ként a következők: réti széna 660—1060, muhar 800—980, zsupszalma 380—400, alomszalma 320—360, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár 2600—2700, egyéb takarmány —, zabosbüköny 1000—1100, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 90.—940, szálmaszecska 450—460. Összes kocsiszám 206. Összes súly 217,200 kg.

A szesz-
 zat fentartotta
 tételek csak
 vidéki kartellek
 eladások.

Helybeli
 finomított szesz
 58 K., élesztő:
 57.50—58 K. K.
 Kartellen kívül
 zatlani 54—58
 Élesztős

57.50—58 K. K.
 Denaturált szesz
 lett vásárolva

Mezőgazdasági
 nyersszesz e
 lanyhább véte
 kerültek forga
 106.50 K. jegy
 K. olcsóbb.

A kontin
 52.50 korona.
 Bécs. F.
 Prága.
 50¹/₈ K. adóza
 Triest.

Finomított szesz
 Élesztős szesz
 Nyersszesz ad
 Denaturált szesz

Az árak
 mentve, budapesti
 fizetés mellett

Vetőmag

A budapesti
 más az 1904-
 1-étől a mai napig
 nél és termelők
 ólomzárta:

Ólomzárta

Haldek Ignác
 M. Mezőgazdasági
 Szalay Gyula,
 Löwenthal T.
 L. P.**) közre
 Radwaner, Bu
 Freund Sámuel
 Fuchs Fülöp,
 Mauthner Odo
 Boross Dezső
 Frommer A.

*) A h
 fele magvakat
 **) Lesz

Vetőmag

Vörösbuza
 szilárd irány
 voltán még n
 azon tény, ho
 mindenütt ké
 nézet, hogy a
 lesz mint jele
 azon körülmé
 fedezni szük
 nemcsak hog
 ban néhány

Luczerna
 földön kívül
 ségeket kínál
 termés 50—
 nek vetési cz
 hogy ily körü
 ben fedezik
 áruból, mely

Takar
 mutatnak na
 kereskedők,
 tözskodó állás
 büköny vált

Jegyzék
 pesten koron
 Vörösbuza
 Luczerna

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e hétnek elején a lanya irányzat fentartotta magát és gyér vételkedv folytán a kínált tételek csak olcsóbban voltak elhelyezhetők és főleg vidéki kartellen kívüli gyárak részéről történtek olcsóbb eladások.

Helybeli és vidéki egyesült szeszgyárak részéről finomított szesz adóza 156-50-157 K., adózatlanul 57-50-58 K., élesztőszesz adóza 156-50-157 K., adózatlanul 57-50-58 K. kelt nagyban és 2 K. drágábban kicsinyben. Kartellen kívüli finomított szesz részéről finomított szesz adózatlanul 54-54-50 K. volt ajánlva gyér vételkedv mellett.

Élesztőszesz adóza 156-50-157 K., adózatlanul 57-50-58 K. kelt nagyban.

Denaturált szesz lanya és hordóval együtt 48 K. lett vásárolva nagyban, kérésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e hétnek elején élénkebben volt ajánlva és lanyább vételkedv folytán a kínált tételek olcsóbban kerültek forgalomba 47-47-50 K. nagyban fix ársban és 106-50 K. jegyzésen alól. Exkontingens nyersszesz — 50 K. olcsóbb.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 51-50-52-50 korona.

Bécs. Kontingens nyersszesz 49-60-50 — K. Prága. 143-75-144 K. adózott tripló és 49-7-50 1/2 K. adózatlan szeszért.

Triest. — K. adózott finomított szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
Finomított szesz	156-50-157	158-159
Élesztőszesz	156-50-157	158-159
Nyersszesz adóza	152-153-154	154-155
Denaturált szesz	48-48-50	49-50

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Vetőmagvak ólomzárólasa.

Budapest, 1904. november 10.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1904-1905. idényben, azaz 1904. évi július hó 1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárólasa:

Ólomzárólasító fél	K o r o n á k b a n			
	Luczerna	Lóheré	Egyéb	Összesen
Haldek Ignác, Budapest	635	581	—	1216
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	266	604	7	877
Szalay Gyula, Budapest	76	331	—	407
Lóenthál Testvérek, Brűnn	15	350	—	365
L. P.**) közraktári vál.	50	131	—	181
Radwaner, Budapest	11	99	—	110
Freund Sámuel, Szatmár	—	61	—	61
Fuchs Fülöp	60	—	—	60
Mauthner Ödön, Budapest	—	21	—	21
Boross Dezső, Budapest	14	3	—	17
Frommer A. H. ut., Budapest	6	—	—	6
Összesen	1133	2181	7	3321

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárólasa. **)Leszámlító és pénzváltó banknak olvasandó L. P.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröshere. (Lóheremag). A múlt héten jelzett szilárd irány e héten még szilárdabbá vált, bár jóval voltán még mindig kételkednek. Tagadhatatlan azonban az tény, hogy — Francia- és Csehországot kivéve — mindenütt közösen aluli termés volt. Helytelen azon nézet, hogy a közelgő idényben a lóherének olcsóbb ára lesz mint jelenleg, s hogy ez valóban is van bizonyítja azon körülmény, miszerint a kereskedők kezdik már fedezni szükségletüket. A lefolyt 2 hét alatt az árak nemcsak hogy nem változtak, hanem az utóbbi napokban néhány koronával emelkedtek is.

Luczernamag. A piac rendkívül lanya, a bel-földön kívül Francia- és Olaszország oly nagy mennyiséget kínál, miszerint kizártnak tartjuk, hogy az ideai termés 50-60%-nál nagyobb mennyiség szükségletnek vetési célokra a jövő tavasszal. Magától értődik, hogy ily körülmények között a kereskedők csak részben fedezik szükségletüket, s ezt is csak legelsőrendű áruból, mely ezidén amugy is feles mennyiségben van.

Takarmányrépamag. A vidéki kereskedők nem mutatnak nagy vételkedvet, miért is a nagyobb magkereskedők, tekintettel a kissé emelkedő árakra is, tartózkodó álláspontot foglalnak el. Baltacsim, muhar és búkköny vált zaltan.

Jegyzések nyersáruért 50 kilogrammonként Budapesten koronákban:

Vöröshere	75-85
Luczerna	45-52

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése. 1904 november 15-én.

A beállott hideg időjárás a levágott sertések, malaczkok, baromfi, valamint vadfélék beküldésére igen kedvező s e cikkekben az utóbbi napokban élénk forgalom fejlődött ki. — Gyümölcstermesztőink közül azok, kik a gondos és helyes szedés válogatás és csomagolás keresztlvitelén fáradoztak az ideai bő termés és így a nagy hozatok dacára is megtalálják számadásukat az értékesítésnél, mert a fels állított alma s körte legnagyobb része utódott s a helytelen csomagolás következtében még inkább elértéktelenedik. Így az igazán szép gyümölcsnek jó kelendősége van. — Vaj irányzata változatlanul szilárd. — A tojáspiaczon friss, prima áruban teljes a hiány. Az ezen időszakban jó tojásban rendszerint beálló gyenge hozatokkal a némely vidéken jelentkező háromtíz év még redukálja. — Burgonyában az irányzat egyelőre változatlan s válogatott, szép áru sima elhelyezést talál.

Mai árak:

Húsarabok: marhabús 1-04 1-20 K., helybeli borjúhús 1-20-1-36 K., vidéki borjúhús 1-12 K., sertésbús 1-12-1-20 K., szalonna friss 1-40-1-50 K., szalonna, sózott 1-40-1-52 K., szalonna füstölt 1-30-1-60 K., szalonna, olvasztani való 0-0-0 K., háj 1-40-1-52 K., sertészsír 1-40-1-50 K. Bárány párja: — K. Őzhús: — koroná. Juh: leszurva bőr nélkül — K. Malacz leölt 1-20-1-30 K. minőség szerint kg-kint.

Füstöltbús (vidéki) egja 1-40-1-60 K., hazai sonka 1-60-2-00 K., szalámi 2-2-40 K., nyári 0-0-0 K.

Vad: nyul darabja 2-2-20 K., fogoly 100-120 fillér, fácán 2-40-2-60 K., szalonna 0-0-0 K. darabonkint. Vaddiszó 00-00 fillér. Őzhús 0-0-0 K., szarvas és dämvad — K. kgkint. Süldőnyul 0-0-0 K.

Baromfifélék: élő tyúk 2-20-4-80 K., rántani való csirke 1-20-1-60 K., sütni való csirke 1-60-2-40 K., kacsa, sovány 1-1-40 K., hizott 4-5-5 K., lud, hizott 10-11 K., pulyka, sovány 2-40-3-00 K., hizott 0-0-0 koronával páronkint. Idei liba páronként: —, kacsa — koroná.

Vágot hizott liba 1-12-1-20 K., vágot hizott kappan, kacsa és pulyka 1-30-1-40 K. kg-kint.

Tevaj: (centrifugált) 2-2-40 K., főzővaj 1-60-1-90 K. kgkint. Tehentúró egja 20-24 fillér.

Zöldesgfelek: Burgonya (waggonáru) sárga 7-8-8 K., rózsá I. 6-50-7-50 K., fehér 4-5-5 K., kifli — K. 100 mm.-kint. Fehér burgonya 0-0-0 K., Hagyma makói 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 17-18 K. mm.-kint.

Gyümölcsfélék: szőlő: 60-70, borszőlő —, szagos — fillér, Opportun szőlő — fillér kgkint. Alma, válogatott elsőrendű áru 30-50 K., másodrendű alma 16-24 K., harmadrendű apró áru 6-10 K. métermásánkint. Körte, elsőrendű 40-70 K., másodrendű 20-30 K., Birsalma — K. mm.-kint.

Méz: pergetett akác 0-90-1-00 K., hárs 0-80-0-90 korona kgkint. Gyümölcsíz 1-40-1-60 K. kgkint, szárított gomba 3-60-4-00 K. kgkint. Mák (kék) — f. kilónkint. Sajtok: Romadour — dekagrammos téglákban — korona, grói — K. kgkint.

Tojás: bácskai 94-96 K., erdélyi apróbb áru 92-94 K. lánként (1440 drb.), apadt — K., mészés — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1904 novemberhó 15-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 76 árus 30 drb sertést, 1 árus 10 drb süldőt, 5000 kg. friss húst, 400 kg. füstölt húst, 1200 kg. szalonnát, 700 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. töpörtöt.

Videkről és pedig összesen: 312 drb sertést. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbús 1 kg. 108-140 fillér, 1 q 98-106 kor. süldőhús 1 kg. 108-142 fillér, 1 q 106-108 korona, füstölt sertésbús 1 kg. 144-160 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnák 1 kg. 120-128 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 144-160 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona, disznózsír 1 kg. 144-144 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 60-80 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 160-170 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, töpörtő 1 kg. — fillér.

Hideghusvásár az Ozei-uti élelmi piacon 1904 novemberhó 15-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 21 árus 30 drb sertést, — árus — drb süldőt, 2400 kg. friss húst, 500 kg. füstölt húst, 1300 kg. szalonnát, 500 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. töpörtöt.

Videkről és pedig: összesen 23 drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertésbús 1 kg. 120-136 fillér, 1 q 102-102 kor. süldőhús 1 kg. — fillér, 1 q — korona, füstölt sertésbús 1 kg. 128-144 fillér, 1 q — korona,

szalonna zsirnák 1 kg. 120-128 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 136-140 fillér, 1 q — korona, disznózsír 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 64-72 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 144-160 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, töpörtő 1 kg. — fillér.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. november 14.

Főlhajtás:	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	6124
	husos	
Hussértés	Magyarországból	4480
Zsirsértés	zsírfajta	
	Galicziából	197
	Oszt. tartományokból	
Eladatlan maradt	Összesen	10901

Árak: (kilogrammonként élőszulban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	99-100 kiv.	101
Könnyű és szedett magyar	86-92	—
Óreg nehéz és közép magyar	94-97	—
Német és lengyel husfajták	70-92	—

Irányzat: a magasan tartott árak folytán az üzlet menet: vontatott; hussértések ára 2, zsirsértéseké 3-4 fillérel emelkedett.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. november hó 14.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:	drb
Hizott és legelőmarhaban főlhajtás	Hizott marha	2833
Csontozni való marhaban főlhajtás	Legelőmarha (Weiderv.)	489
Összesen	Csontozni való	1249
Összesen	Összesen	4571
Eladatlan maradt	Nem szerint:	—

Származási hely szerint:	Ökör	Bika	Tehén	Bivaly
Magyarországi	3540	616	917	97
Galic. s bukovinai	382	—	—	—
Oszt. tartományokból	649	—	—	—
Összesen	4571	—	—	—

Árak: (100 kilogrammonként élőszulban koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	72-78-80-83	64-71	54-63
Galicziai hizott ökör	76-81	68-75	62-67
Tarka hizott ökör	84-90-91	72-82	62-70
Bikák	54-72-74	—	—
Hizott tehén	50-63	—	—
Legelőmarha	48-64	—	—
Csontozni való marha	48-58	—	—
Bivaly	36-50	—	—
Konzerváru (selejt.)	—	—	—

Irányzat: esendes; primaáru ára és középminőségű a multheti; bikavásáron az üzlet gyenge, az árak 100 kg.-kint 2 koronával hanyatlottak. Vásáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezett a lefolyt héten 845, a mult vesztégyására való főlhajtás 230 darab.

Szerkesztői üzenetek.

Gy. J. urnak Sz-Püspöki. Tessék megrendelni *Matlaskovszki* Tadenak az OMGE. kiadásában megjelent „Tözegek-komposzt” című füzetét a Pátria részvénytársaság könyvkiadó hivatalától (Budapest, IX., Üllői-ut. Köztelek). Ára 1 K. Ez számos gyakorlati kísérlet eredményét közli. De azért legközelebb a „Levélsekény” rovatban is válaszolunk.

L. O. urnak Ják. A Munkácsy-féle takaréktűzhely megrendelhető *Markhot* Jenő mérnöknel, Budapest, VIII., József-körut 36. sz.

W. E. urnak Kula. Első kérdésére lapunk 87. számának szerkesztői üzenetében adtuk felvilágosítást. A többitől szakrovatvezetőnk válasza még nem érkezett meg.

Sz. F. urnak Nagy-Barcsa. Tessék figyelemmel kísérni lapunk legközelebbi számait. Azok egyikében fogunk közölni a fűrészpör kihasználásáról értekező cikket.

P. J. urnak Babócsa. Levelét elküldöttük a kérdezett címhez.

G. F. urnak Mexiko. Ezt előbb ki kell keresnünk. Tessék türelemmel várakozni.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

hordóborértékesítő osztályában

a Leszámitolóbank közraktárainak I. számú raktárában (IX., Fővám-tér)

kitünő, fajtiszta fehér s vörös asztali és peccsenye-borok hordókban, valamint a m. kir. pinczemesteri tanfolyam pinczéiben kezelt elismert jó minőségű palackborok előnyös árban kerülnek eladásra.

Elfogad értékesítésre bármely faju magyar borokat; felvilágosítást nyújt vevőknek és bortermelőknék

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete igazgatósága, Budapest, IX., Csarnok-tér 5

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.
Azonnali készpénz-elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGŐNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husmüket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, V tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

Kocsi-gyártás.

Budapesti Kovács- és Kocsigyártó-Ipar-
testület védnöksége alatt álló

Kocsi Arucsarnok-Szövetkezet
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 72. szám.
Ajánl mindennemű hintókocsit. 2f

Konkolyt

dunántúli gazdáknak fűmagmentes kitünő minőségben Fiuméből jutányosan szállít:

Bloch József

BUDAPEST,
V., Wurm-utca 1. sz.

Paczára az idei nagy szárazságnak ŐSZI TELEPÍTÉSRE Nemesfűz dugványait a régi jutányos áron ajánlja s árjegyzékét kívánatra küld: Irma nemesfűztelep GALGÓCZON (Nyitra megye).

Főgépezés

ki jelenleg is nagyobb uradalomban mint főgépezés működik, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, az összes gazdasági gépek, ugymint gőzeke, cséplő, malom, szesz- és keményítőgyárak minden ágában jártas, hasonló állást keres. Megkeresések „L. L. 123” alatt Haasenstein és Voglerhez, Budapest, Dorottya-utca 9. kéretnek. 2690

Nélküldzhetetlen a foszforsavas esontmész,

tehenek, ökrök, borjak, malacok, lovak, csikók, szarvasok, őzek és a baromfiak takarmányozásánál, kapható: NEUBAUER ADOLF mérnöki és vegyi-ipari gyárak meghatalmazottjánál GYŐR.

Lenmagot

minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett vásárol Krausz Hugó terménykiviteléi üzlete Budapest V. Szabadság-tér 6

Használt és új tüzes okmány-és pénzszekrények,

valamint eredeti WIESE FRIGYES és WERTHEIM F. és TÁRSASÁG-ét keveset használt, ajánl legolcsóbban a „Budapesti pénzszekrény-raktár”, Bpest, V., Báivány-u. 6/a. 261

Burgonyát

szeszgyártáshoz veszünk bár mily mennyiségben. Minták 4 kilós postacsomagban „szeszgyár és finomító” címre Pódrésány (Nógrád megye) küldendők. Ajánlatok pedig: Balassagyarmat.

Jó birtokot

keresek jutányos árban, készpénzértéssel megvételre, 1905. év október 1-ére való átvételre. A birtok területe 300-600 holdas (1200 □-diót értve), kényelmes urilakkal és eleget jövedelmező gazdasági épületekkel felszerelve, lehetőleg fővonal mentén, megröszkényelt vagy mezővárostól nem messze, magyar vagy német, esetleg magyar-lót vidéken, ahol a munkásszélyek elég jók. Csak tulajdonosoktól fogadok el részletes ajánlatokat, közvetítői teljes kiadásával. Értékesítést vár: Gazdálkodó, Farád, Sopron-megye. 4628

Szepességi kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, 5 kilós befonott postapalack bérmentve, utánvét mellett 8 kor 50 fill. Ganovszky Gusztáv, Fenyőborovicska-telep, Szepes-Szombat (Szepes megye). 6617

Burgonya

8-10 végzős elsőrendű rózsás és magyarországi burgonya eladó az Ötvenévi Állomásra állítva. Bővebb értesítés nyertesül Pölingert gazdaság posta Győr. 6689

Takarmány-kínálat

Takarmány-burgonya nagyobb mennyiségben eladó. Bővebb felvilágosítás, Uradalmi intézkedés. Mikósd, per Zalabér. 6623

Préselt buza,

rosz- és zabszalma bármily mennyiségben kapható Ehrenreich Béniánál, Bajmók, Bács megye. 6377

Eladó szalma.

Buza, rozs és zabszalma eladó. Fölsinger Ferencznel, Atkár, v. all. Vámosgyörk, Heves megye. 6545

Takarmány-kiviteli tilalom

folytán külföldi kötelesekből visszamaradt lenmagpogácsát

eisőrendű minőségben, a téli hónapokra legolcsóbban szállít: **KRAUSZ HUGÓ, erőtakarmány- és takarmánykiviteli üzlete** 2610 BUDAPEST, V. ker., Szabadság-tér 6

ÚRL REZSŐ

SERTÉSBIZOMÁNYOS =BUDAPEST= VIII., Berkecs-utca 12.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

Magyar királyi államvasutak PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. 185153/904. szám.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága egyes szertáraiban az 1905. évben összegyűlt és feleslegként rendelkezésre álló mintegy 3600 drb kátrányos és egyéb tisztátalan hordót óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fent kitértetett mennyiségekre nézve a magyar királyi államvasutak semmi nemű kötelezettséget nem vállalnak; ezek tehát a tényleges viszonyteremtéshez képest nagyobbak vagy kisebbek is lehetnek, ennél fogva köteles leendő a vevő az 1905. évben tényleg összegyűlt és eladásra kerülő egész mennyiséget az általa felajánlott egységár mellett átvenni.

Az összegyűlt hordók esetéről-esetre, az 1905. évi december hó végéig összegyűltök pedig a reá következő hónap 25-ig fognak a gyűjtőszertárak által az illető vevő rendelkezésére bocsátatni és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólítás vételétől számított nyolcz napon belül átvenni és a szertárakból eltávolítani.

Határozottan kikötöttük, hogy a hordók azon szertárakban veendőek át, amelyekben azok összegyűltek; vasúti kocsikba való felrakásukról és tovább szállításukról a vevő saját költségén tartozik gondoskodni; ennél fogva tehát olyan ajánlatok amelyek az egyes szertárakban összegyűlt hordóknak más szertárban való átadását vagy más állomásra való bérmentes szállítását kötik ki — figyelembe nem vehetők.

A hordók eladása kötelezettség nélkül azok állapotára történik; miért is határozottan kikötöttük, hogy az ajánlatban világosan kiténtendő, hogy a felajánlott egységárak a bármely állapotban levő hordókért értetnek, amelyeknek minden bár sérült alkatrészei, u. m.: dongái, fenekei és abroncsai megvannak.

Kikötöttük továbbá, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlat részmenyiségre is tehető. Az ajánlat a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve a magyar királyi államvasutaknál az ocska anyagok eladása iránt 122231/96 szám alatt fenálló általános feltételeket kötelezőknek ismeri el melyek 30 filléért a nyomtatványtárlót megszereshetők és melyek 60 filléres magyar bélyeg jeggyel, az ajánlattevő saját és két tanu aláírásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolandók. Ezen feltételek az érték járó 30 fillér és 20 fillér postaköltségek (összesen tehát 50 fillér) a főpénztárnak való beküldése ellenében, kívánatra postával is megküldetnek.

Az ajánlatok kizárólag ezen czélra rendelt s anyag és leltár beszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható úrlapon ennek rovatainak portos kifizetése mellett állítandók ki.

Az ajánlatokban az ajánlati árak számokkal és szóval végre a fenti feltételek elfogadása világosan kitéendő. Javítások és vakarásoknak az ajánlatokban előfordulóknak nem szabad.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy ide vonatkozó lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat üres hordók megvételére 185153/904. számhoz” 1904. évi november hó 22-ének déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 43/a) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzképen az ajánlott egységárak szerint kiszámított érték összegnek 50%-a az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a főpénztárnál készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz vagy aláírt feltételek nélkül, továbbá elégtelen bánatpénzzel, a kitértetett határidőn túl, vagy nem az előírt ajánlati úrlapon tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pótajánlatok semmi körülmények között nem bocsáthatók tárgyalás alá. Egyébként a magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok körül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, továbbá, hogy amennyiben ennek ellenkezője az ajánlatban ki nem kötétt volna tetszés szerinti részmenyiségeket engedhessen át, mely esetben az ajánlattevő az átengedett készmenyiséget is köteles átvenni; és végre, hogy a cél elérésére más intézkedéseket is teheszen. Budapest, 1904 október hóban. (Utányomás nem díjaztatik.) Az igazgatóság.

Hirdetési és minden sz... A legk...

Betöltend

Betöltend

Január e... keresetük, 1900... gazdaság... és a lehetséges... totik újra, csak... nekre reflektál... ilyen minőségben... alkalmasa vola... Ferihegyi bérgaz... Veesés, Budapest... mére küldendők... bemutatkozás ugy...

Gazdasági... és a lehetséges... totik újra, csak... nekre reflektál... ilyen minőségben... alkalmasa vola... Ferihegyi bérgaz... Veesés, Budapest... mére küldendők... bemutatkozás ugy...

Kereszt... Meltóságos Zell... ur horgosi urad... egy szakképzé... Mézshomok, műs... malom, kondenz... kezeléséhez érte... ben részese, h... műhely szorít... Ugyanott alkalma... szakképzett me... nek félmagas o... szabb gyakorlat... nyitványásolató... vissza nem küldé... tési igényekkel... dendők be. Hor... táv intezs, Hor... megye.

Kertész... Mltendős 1903... a zirczi apátsgá... alatt lenne konyh... kert, két üvegk... ház, az illető a k... kertészetben egy... legyzen. Javadalm... képzés, 640 kg... rozs, 1800 kg... meggyedény rész... róla, 2 tehén, 1... 2 öreg sertés és... tetése, 13 mm... tavaszi szalma, 3... harab és 7 úrk... konyha, kamra, 4... Mellékjövdelem... lyani szándékoz... ványakat hitelen... ványmásolatók... vissza nem ad... Emil zirczi háza... meze, november... ák be.

Külön... majorgazda... újví bílérsere... Széplámi gazd... kerhetni a Cse... intéségével, 4... Zemplénmegye.

Inté... keresetük, a 19... 60k végzésére... december 15-én... nőtlen, koránk... jzán 6-étől egyé... gyakorlati, kül... ványmásolatók... latalak Schaff... zóhoz, Tasnádra... hávi 40 korgna... sáson kívül.

Segédtsz... és egyéb belze... 60k végzésére... december 15-én... nőtlen, koránk... jzán 6-étől egyé... gyakorlati, kül... ványmásolatók... latalak Schaff... zóhoz, Tasnádra... hávi 40 korgna... sáson kívül.

Ne

Hirdetési ár 25 szolg 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel a kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a **hirdető címének kitételével** közlünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Január elsejére keresetlik 1200 holdas bérzagságban kiváló, erőlyes, szorgalmas, 30-40 év közötti, kitűnő és több évi bizonyítványokkal bíró egyén, mint botos ispán, ki a gazdaság önálló vezetésére alkalmas a szőlőkezelésben jártassággal bír, csakis más egyén vétetik fel. Bogyay Emil Barát-pusztán, u. p. Igal, címzetre küldendők a folyamodványok. Fizetése 400 korona készpénz, 40 mérő gabona, 2 n. föld 1200 ával. 2 db marhatartás, 2 db sertéstartás malacával, 1 h. rét, 16 méter fa, 2-3 szobás lakás, 40 kiló só, stb. 6984

Gazdasági Kovács és 1 tehénegazda keresetlik újre, csakis oly egyénekre reflektálunk, kik már ilyen minőségben több éven át alkalmazva voltak. Ajánlatok Fertőhígyi bérzagságra (Posta: Vecsés, Budapest mellett) címzetre küldendők, személyes bemutatkozást ugyanct. 6985

Keresetlik Meltőseges Zsilinszky Mihály ur horgosi uradalmi részére, egy szakképzett **gépész**. Mészabomok, műszergyár és pózmalom, konzervgyárak gépek kezeléséhez értendő kell. Előnyben részesül, kinek kovácsműhely szerelményei vannak. Ugyanott alkalmazást talál egy szakképzett **molnár** is, kinek falmagas őrlésében hozzájárulni képes. Bonytványvásárlók — melyek vissza nem küldetnek — állást igényekkel, hozzájárulással küldendők be. **Horváth Gusztáv** intéző, Horgos, Csongrádmegye. 6981

Kertészi állás Miltendő be 1905. január 1-ére a zirczi apátságánál. Kezelés alatt lenne konyhakert, angolkert, két üvegkert, egy melegház, az illető a konyha és díszkertészetben egyaránt jártas legyen. Javaldalmazás: 400 kor. készpénz, 640 kg. búza, 1040 kg. rozs, 1800 kg. árpa, utólagos nyugdíjvéti részesedésekben. 1/2 hold föld, 2 tehén, 1 növ. marha, 2 öreg sertés és 4 szilvő legeltetése, 15 mm. széna, 6 mm. tavaszi szalma, 21 trükbömetér hasab és 7 úrk. Ágria, 2 szoba, konyha, kamra, istálló, padlás. Meltőjövődelem nincsen. Pályázati szándékokat folyamodványokat hitelesített bizonyítványmáslatokkal, melyek vissza nem adtnak, Pécser Emil zirczi házigazdájához címzetre, november 30-ig nyújtásuk be. 6986

Különálló majorgazda keresetlik újre belépésre, Zemplén, Szabolcsi gazdaságba. Értékesíthető a Cséregi uradalom intőzésgével, posta Cséreg, Zemplénmegye. 6948

Intőző keresetlik, a somogygyői gősi gazdaságba. Pályázhatnak felsőbb tanítást végzett hosszabb gyakorlatú bíró nőtlen vagy nő gazdaságos. Elsősorban számíthatnak, kik hegyvidéki intőzők gazdaságokban működtek. Kúny Károly, Gősi, Somogygyő. 6989

Segédtsit, kulcsári és egyéb bérzagsági teendőket végzésre keresetlik december tizenötödiktől, nőtlen, koránkező, szorgalmas, józan életű egyének, több évi gyakorlatú, küldjék bizonyítványmáslatokkal ellátott ajánlatukat Schiffer Nándor intézőbe, Tasmára. Javaldalmazás havi 40 korona ellátással más módon kivül. 6985

Kertész kerestetik

Január 1-sejére oly egyének pályázhatnak, kik a kertében egyedül végzik el a munkát. Cím: Dad, Bérzagság, u. p. Dad, Komáromm. 6987

Állást keresők

Kezelőtsit. **Elsőrendű szakos, kitűnő referenciákkal** újre állást keres. **Szives megkereséseket továbbít: Fokányi László, II., Széna-tér 7.** 6911

Gazdasági iskolát végzett nő ispán, családtalan, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, a gazdaság minden ágában, könyvvezetésben is teljesen jártas, szőlőművelés, borkészítés, méhészetet alapsan érti. Román, tót és rutén nyelvet, szóban és írásban bírja. Nagyszorgalmu, minden tekintetben megbízható, azonnali vagy újre belépésre szerény feltételek mellett állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 6987

Egy uradalmi kertész állást keres, ki az alkalmatokat szintén hajlandó végezni vagy elvállalni, mindenkor nagyobb konyha- és gyümölcsös kertészetben éhajt belépni. Szives leveleket a kiadóba kér. 6978

Szántartó. **Mértékletes, 1-rendű föllendő, gazdasági és szőlőtsiti szakember,** 1905-re állást változtatni óhajtja. Cím: a kiadóhivatalban. 6912

Uradalmi kertész keres állást, prima bizonyítványokkal. Bővebbet Zsók Ágoston, Rákóczi-Szent-Mihály, Anna-Telep. 691

Tehenes gazda 50 éves, családos egyén, ki jelenleg 7 év óta tej- és tehénneveléssel, január hó 1-ére állást keres. Szives megkeresések Tóth József címzetre kéretnek, Ernő majorba, Fejérmegye, u. p. Szolga-Egyháza. 6980

Gyakornoki állást keres bármikori belépésre, földműves és tejjgazdasági szakiskolát végzett, 20 éves erőteljes fiatal ember. Cím: a kiadóhivatalban. 6990

Kertész, ki a kertészet minden ágában szakképzett és gyakorlatú, u. m. díszkonyha- és gyümölcskertészetben, üvegkertet és melegházakat kezelésben és részben tenyésztésben, valamint a konyhai előkészítés korai hájtásában szintén gyakorlatú, 37 éves, nő, családos, beszél magyarul, tótul, keveset románul, jó bizonyítványai vannak, újre vagy azonnali belépésre állást keres. Szives megkeresések M. J. D. jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6943

Főgépész. Állást keres az összes gépek-ről vizsgázott, tanult gépiakáros. Nagybirtokadalmában, gőzmalomban, szeszgyárban működött, gézeket kezel. Villanyvilágítás, telefon, az összes gépek javítását szakszerűen érti. Cím: Horváth László, Nagy-Telek, Hátvan. 6991

Egy harminez évi gyakorlatú bíró önálló gazdaságot, ki a gazdaság minden ágában, úgy mint a bérzagságok és eladásokban tökéletesen jártas, óvadékképes, állást keres, birtokot elzárolására is hajlandó volna átvenni. Cím: a kiadóhivatalban. 6982

A békésabai

m. kir. földmívelőiskola két éves tanfolyamát végzett két főnöke, nő, családos, kiszolgált katonák és két fiatalabb nőtlen, tanult újre magtörő, föllendítő vagy munkavezetői alkalmazást keres. E vebb felvilágosítást nyújt iskola igazgatója Békés-Csabán, hová a megkeresések az alkalmazandó munkaköröknek és az évi javaldalmazás megjelölésével kéretnek. 6976

Okleveles gazda, nagy uradalmakban szerzett, kilencz évi gyakorlatú, 31 éves, román, nő, gyermekeketlen, kezelőtsiti, esetleg számtartói állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 6982

Földmívelőiskolát, tejjgazdasági szakiskolát kitűnően végzett, a gazdaság minden ágában jártas, több évi gyakorlatú bíró, keresztény, nőtlen fiatal ember, azonnali vagy újre belépésre, ismételt vagy magtörő-kezelői állást keres. Cím: Sziraki Gábor, Jászladány. 6977

Földmívelőiskolát végzett, 8 évi praxisal és jó bizonyítványokkal rendelkező, 27 éves, román, nő, családos, és külső ágalhoz, szőlőtsiti, dohány és cukorrépa termeléshez. Cím: Pály István, Fertőhígyi pusztá, posta Vecsés, Pestmegye. 6994

Erdőőr Szakképzett, 28 éves, nő, jó bizonyítványokkal rendelkező, 3 évig nagyobb uradalmakban szolgált, erdőőr-munkánál vagy újre belépésre ajánlkozik. Cím: a kiadóhivatalban. 6976

Jászberényi földmívelőiskolát kitűnő sikerrel végzett, egy évi gyakorlatú bíró, 27 éves, román, nő, családos, 6 év óta tejjgazdaságban dolgozik, most 8 év óta kiképzésben van, folyó év december hó 1-től gazdaságban kulcsári vagy más megfelelő állást keres. Ajánlatok a tisztelt főjegyzőhöz küldendők. 6974

Földmívelő és tejjgazdasági iskolát végzett, 8 évi gyakorlatú, iródi teendőket és a gazdaság minden ágában jártas gazdaságtit, állást változtatni óhajtja. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatalába kérek, „Megjelölés” jelző alatt. 6995

Földmívelő-iskolát kitűnő és jeles sikerrel végzett, 50 éves, román, nő, egyén, gazdaságban egy helyről 4 évi gyakorlatú van, beszél magyarul, keveset németül, jártas a gazdasági teendőknél, szőlőművelés, borkészítés, méhészet, gyümölcs-kertészet és erdőtszetben, mint botos ispán, ügyelő, kulcsári vagy gazdai állást keres, újre, esetleg azonnali belépésre is. Szives megkeresések Fischer József, okl. gazda cím alatt (Somogygyő) Bábony, kéretnek. 6982

Földmívelőiskolát jeles eredménnyel végzett, 27 éves egyén, szerény feltételek mellett, föllendítő alkalmazást keres. Cím: Józsa János, Mezőkövesdhez, (Csanádmegye). 6987

Önálló gazdaságtit állásra ajánlkozik, lehetőleg januári belépésre, gazdasági tanítást végzett, 31 éves, okleveles gazdaságtit, kinek nagy és belterjes birtok van, 8 évi praxisa van; hízalásban, a növénytermelés és állattenyésztés minden ágában teljesen jártas; jelenleg 3000 holdas szeszgyárral is bíró gazdaságban, mint ispán van alkalmazva, bizonyítványai legjobbak; évi javaldalmazásul 80 korona készpénzt és ugyanolyan értékű konvenziót kér. Cím: a kiadóhivatalban. 6998

Egy földmívelő-iskolát

végzett, 33 éves, 1 gyermek atyja, ki nagyobb önművelő gazdasági változtatni óhajtja. **EGYÉES szerdán és hely,** 6972

es, iz. szesz- és nádköszegének előzet. telt, külső és belső gazdaság czukorrépa, dohány és hízalásokban kellően jártas, gyakorlatú vizsgára készült, január 1-ere ismételt gazdasági állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 6983

Állatok

Az ihárosi tejjgazdaságnál iháros, u. p. Ihárosberény, Somogygyő, egész éven át kapható különböző koru **tenyészhalt** u. m. 1., 2. és 3. nyaras gyorsnövésű esztopony, csuka, cizpomp, sültvadász és sültőfika. 1998

2-3 lovat kitűnő, ingyen felvételre elfogadók. A lovak ne legyenek a nehéz fajból, a mennyiben könnyebb munkára, ugyszóltán csak jártatásra használhatók. Mostantól április végéig. A lovak nagysága 165-175 cm. legyen. Budapestben lakom. Cím: a kiadóhivatalban. 6983

Eladó két amerikai pejkancza, „Kisbaba” 3 1/2 éves, apja „Georg L. Napoleon” anyja „Kisberina, Goska” 2 1/2 éves, apja „Falkland” anyja „Orange II.” mindkettő új szőrt mint anyáról telivérnek után vannak nevelve a bécsi tüdő verseny egyesületnél tökéletesen. Ára a kettenként együtt 1000 forint. Megjelölés: heők a tulajdonosnál, Fölseinger Ferencznél Alkaron, v. 6 Vámosgyörk Hevesmegye. Ugyanott 2 darab 2 éves simentháll bíka is eladó. 6988

Eladó két amerikai pejkancza, „Kisbaba” 3 1/2 éves, apja „Georg L. Napoleon” anyja „Kisberina, Goska” 2 1/2 éves, apja „Falkland” anyja „Orange II.” mindkettő új szőrt mint anyáról telivérnek után vannak nevelve a bécsi tüdő verseny egyesületnél tökéletesen. Ára a kettenként együtt 1000 forint. Megjelölés: heők a tulajdonosnál, Fölseinger Ferencznél Alkaron, v. 6 Vámosgyörk Hevesmegye. Ugyanott 2 darab 2 éves simentháll bíka is eladó. 6988

Jármas ökrök, tinók, lovak, sertések és juhok. tenyész- vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból közvetíti az Erdélyi Gazdasági Egylet védnöksége alatt álló **Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt.** Szentgyörgy-utca 2. sz. Telefon 311.

— Sovány és hizott. — **sertéseket** azonnali vagy későbbi átvételre 2391 **legjobban értékesít:** **LÁSZLO JENŐ** Bpest, V. Zoltán-u. 18.

Igen szép, valogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék ökrök és üszőborjakat ugyszintén legprimább lekötni való és **jármosökröket** legjutányosabb áron ajánlanak:

Klein Testvérek kis-czellli kereskedők. Megrendelések egyezés szerint bármikor is elfogadhatók.

Eladó 300 drb 2 1/2 éves „Merino-precoco” keresztezés, még kos alatt nem volt tenyész anyabirka, továbbá 600 drb 3-4 éves ürd. Bővebbet Gyurkovich Jenő g. intézőnél Bénye, u. p. Gomba (Pestm.). 6988

Növendék és lekötnivaló, vöröstarka ökröket, tinókat és üszőborjakat 1, 2, 3 és 4 évesek, elsőrendű Baranya, Tolna-azaz Bonyhávidéki, és jármos ökröket bármikori szállításra ajánl **Neizer Antal** Dombóvár, Tolna. 2571

Baromftenyésztési összes tudnivalókat kitűnően ismerő **Hreblyaynak** 33 baromfibrás munkája. Kapható **Baromftenyésztés** betűszólap szerkesztésében Rákosszigeten 1 koronáért. 6974

Ajánlok **elsőrendű vöröstarka** 1-2 éves **tinó- és üszőborjakat** továbbá **lekötni vagy járomba való tarka ökröket** bármilyen mennyiség szállítására vállalkozó m. 2945

Weiler Gáspár 0-hid (Zalamegye).

Vegyések **Keresünk 5 HP** Hofherr és Schrantz használt cséplőgépezetet és 8 HP. locomobilt megvételre esetleg új gépekre átcserejlők. Szives ajánlatokat kér Kohn és Társa Szombathely. 6988

Veszek 4-5 drb használt grubert, ajánlatokat Szend jeligé alatt a kiadóhivatalba. 6989

Somogygyőben fekvő kisföldes bérzagságom (u. p. Nagy Kanizsa) folyó év december hó 1-én lejár és az összes marhaállományt, lovakat és disznókat, továbbá felszerelést (összes gazdasági eszközöket és gépeket) szabad kából jutányos ár mellett készpénzfizetés mellett eladom. Berger János birtó Kis-Fekes. 6987

Birtok-bérlés. **Jász Nagykan-Szölök-megyében,** egy 1000 holdas (a 1200-160) birtok bérbeadó és azonnali átvételbe. Cím: a kiadóhivatalban. 6989

Megvételre keresetlik bármily mennyiségű szállítható **mezel-vasuti sínök kocsiakkal** együtt. Lehet használt is, de jókban levő. Az ár megjelölésével kér szives értesítéseket **Horváth Gusztáv intéző** Horgos, Csongrádm. 6982

Birtokbérlet azonnali átvételre keresetlik. 600-1000 holdig; lehetőleg közel vasúthoz, vagy nagyobb városokhoz, csak tulajdonosok ajánlatát kérem. Torontói címen a kiadóhivatalba. 6984

Eladók. Nagyszorgos dr. Gyurcs László föllendítési kertészetében (u. p. post. a Rákóczi-falva) kisebb-nagyobb mennyiségben jutányos áron rendezősen felszolgált kitűnő nemes gyümölcsfák, u. m. alma, körte, cseresznye, szilva, szib. fajok, ugyszintén disznák és disznókocok. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 6971

Somogygyőben 1500 holdas birtok 30, korona holdja, bérbe adandó. Eddig házilag kezelve. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Jó bérlet” alatt. 6984

Gazdák figyelme!

Nincs takarmányhiány! ha szalma és törekföldvel rendelkeznek, forduljanak alulírtokhoz, hol minden nemű

Erőtakarmányok és Derbymelasse is mindenkor, sőt december-májusi szállításra is legjutányosabb árban beszeresethetők.

Tejjgazdaságoknak a havi tejpenzéből való havi törlesztésre szállított erőtakarmányokat. Árjegyzékkel készséggel szolgál a **Köz- és mezőgazdasági szakbizományi iroda**

Jaulusz I. János Budapest, VI., Kemnitz-ut. 21.

Nem okleveles gazdatisztek gyakorlati vizsgájához ajánlctt **összes segéd-könyvek** megszerezhetők a „Patria” részvénnytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. VAVAVAVA

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
Érdeklődők kéretnek, hogy alanti czímre forduljanak.
gőzszerelési vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFŐI

VESZEK

nemes és vad kosárfonásra alkalmas fűzet bármily mennyiségben. Egy 16 markos kitűnő menő pejderes vagy más lovat. Egy 24—30 czollos kövü malmot, de jó karban.
Eladók egy kitűnő nagy Excelsior-darálót.

Levelek: **Sármezey Árpád, Temes-Szépfalu**
intézendők. 2686

Nagy yorkshirei fajtájú

tenyészképes kanok

eladók

Báró STUMMER SÁNDOR

jószágigazgatóságánál

NAGYBODOKON, u. posta: Nyitra-Ludány. 2684

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Debreczen.

25841/1904. szám PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének 1905. illetőleg 1906. és 1907. években az alábbi csoportokban felsorolt anyagokra lesz szüksége, melyeknek biztosítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet, u. m.

I. 1500 kgr. faggyu, 200 k r. stearin gyertya, 400 kgr. fehér szappan. II. 1200 darab somfa-kalapácsnyél. III. 100 darab bőrlök-jezőszáslóhoz. IV. 100 darab ist-ráng, 200 kgr. kenderkötél 13 m/m. vastagságig, 1200 kgr. vágatlan ólomzár-zsineg, 300 kgr. kötő-zsineg.

Az ajánlati felhívás, illetőleg részletes szállítási feltételek, valamint az ajánlati minták alulírott üzletvezetőségél megszerezhetők, valamennyi üzletvezetőségénél pedig a hivatalos időtartama alatt megtekinthetők.

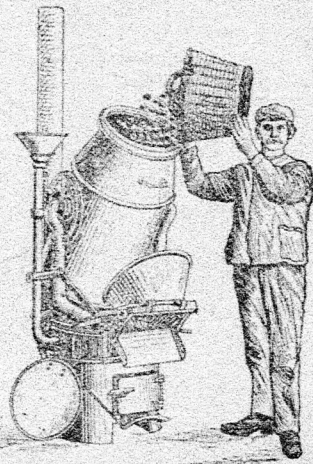
A szállításnál irányadó 122291/96 szám általános anyagszállítási, a faggyura nézve 39986/92 szám a kötél árukra nézve a 89275/92 szám különleges szállítási feltételek. Mindazon feltételek a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál készpénzért megszerezhetők, az általános feltételek ára 50 fillér, a különleges feltételek ára 50 fillér, a különleges feltételek ára 30 fillér.

A kitöltött és ivenként egykorona értékű magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok a debreceni üzletvezetőség I. általános osztályánál 1904. évi november hó 24. napjának déli 12 órájáig benyújtandók vagy kir. postával beküldendők. Bánat-pénzüi a szállítandó anyag értékénél 5%-ka készpénzben vagy állami 'etetekre alkalmas értékpapirokban 1904. évi november 23-nak déli órájáig a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárához beküldendő.

Elkésve beadott vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség, Debreczen.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

TAKARMÁNYFÜLLESZTŐK

legcélyszerűbb
szerkezettel
jutányos áron

SZÜCS ZSIGMOND-NAL
BUDAPEST,
VI., Nagymező-u. 68.

Acetylen-lámpák

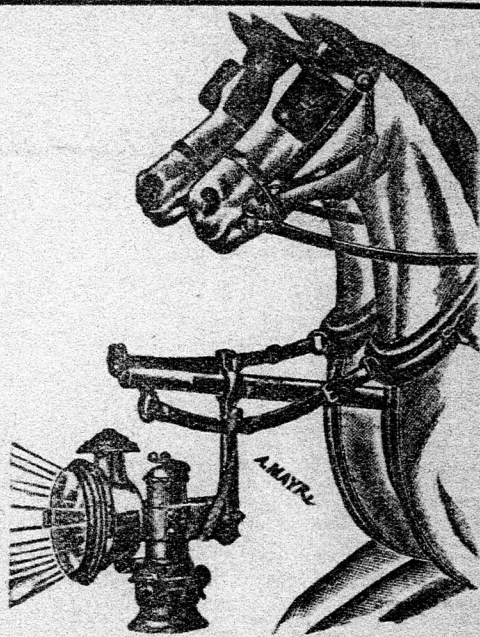
kézi-, kocsii-, spritzbogen,
pózna-, asztali-, udvari-, kerti-,
istálló-

Acetylen-lámpák, Automobil-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekékre
különösen alkalmasak, mert
nappali fényt adnak.

BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Gyár-utca 10.
Andrássy-ut és Király-utca között.
Arjegyék ingyen. 2694

Komlószáritó kocsikat

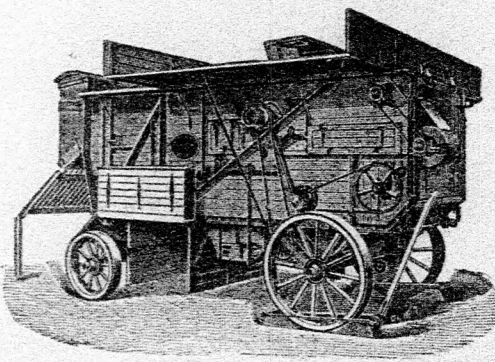
és teljes komlószáritó berendezéseket saját
szabadalmazott rendszere után készít és szállít:

Márkus Simon özv. és Fia mű-, építészeti és szer-
kezeti lakatos műhelye
SZÉKESFEHÉRVÁROTT. 2693

Eladó birtok

Biharmegye, közel a vasúthoz 7400 hold, fele gazdaság, fele erdő,
szép és sok jó karban lévő gazd. épületekkel, igen szép kényel-
mes nagy kastélyllyal a parkban 500,000 frt.

BEYER KÁROLY, BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 100.

==== A világhírű eredeti angol **ROBEY** gyártmányu ====

cséplőkészletek

a legkiválóbb

benzin-motor-locomobilok

verőléczes dobbal ellátott vasrámás cséplőgépekkel párosítva

SZÜCS ÖDÖN-nél Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 66.

"Patria" nyomdai részvénytársaság nyomása, az Első magyar Papiripar r.-t. papirosán, Budapest IX., Üllői-ut 25 sz. (Köztelemek.)